Darbo žmonių Dienraštis
Kaina $6.00 Metams
Užsieniuose $8.00
Brooklyne $6.50
Metams

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

V

No. 229 LAISVĖS ANTRASAS: 427 LORIMER STREET Telephone: STagg 2-3878 Brooklyn, N. Y., Trečiadienis, Rugsėjo (Sept.) 30, 1942 Pavienio Numerio Kaina 3c. Metai XXXII. Dienraščio XXIV

KRISLAI

Viename Jaukiame Pokylyje!
Su 80 Metų Amžiaus Jubilėjate.
Už Ką Ji Kovoja Šiandien?
Dar Apie Švedijos Rinkimus.

Rašo **R. Mizara**

Sėdime jaukioje salėje prie gražiai paruoštų stalų,—iš viso virš 1,000 žmonių. Galerijoje yra dar keli šimtai, kurie norėjo gauti vietų prie stalų, bet pavėlavo.

Už garbės svečių stalo, apkaišyto gėlių bukietais, matome vyrų ir moterų, jaunesnių ir senesnių, — jų centre senutė, nuolat besišypsanti, nuolat kažin ką bešnekanti su tais, kurie arti jos. Ji nedidukė. Jos gražią galvą puošia balti, kaip sidabras plaukai. Jos menkutis veidas išvagotas tankiomis raukšlėmis.

Tai Mother Bloor! Lietuviškai: **Močiutė Bloor**; jos tikrasis vardas: **Ella Reeve Bloor.**

Šis didžiulis, draugiškas pokylis suruoštas Močiutei pagerbti jos 80 metų amžiaus sukakties proga!

Milijonams Amerikos darbo žmonių, — darbininkų, farmerių ir intelektualų, — šiandien Močiutė Bloor yra vadovė, padrąsintoja, įkvėpėja, pavyzdys. Visą savo gyvenimą ji yra paaukojusi darbininkų judėjimui stiprinti. Tai neišsemiamos energijos žmogysta!

Kiek šiandien mes turime savo tarpe žmonių, sulaukusių 50 metų amžiaus, kurie sako: **"Aš jau per senas bei per sena, negaliu veikti organizacijose!..."**

Bet Močiutė Bloor turi 80 metų amžiaus ir dirba nuolat, uoliai veikia, — keliauja, kalba, rašo, organizuoja, — organizuoja darbininkus šiuo metu vyriausiai tam, kad daugiau karo reikmenų padirbtume, kad greičiau karą laimėtume, kad taika greičiau būtų užtikrinta; **ji visur ir prie kiekvienos progos kelia balsą už tai, kad juo veikiau būtų atidarytas antrasis frontas Europoje!**

Močiutė Bloor — komunistė. Faktinai, ji viena Jungtinių Valstijų Komunistų Partijos vadų. Jos prityrimais, jos žiniomis naudojasi jaunesni vadai ir veikėjai. Tame judėjime dirba josios vaikai ir net josios anūkai.

Ir štai šiai nenuilstamai darbuotojai, šitai visų mylimai ir gerbiamai senutei - kovotojai newyorkiečiai ir suruošė pereitą sekmadienį šį pokylį. Tokių pokylių, beje, šiais laikais jai ruošiama daugelyje miestų. Kiekvienoj vietoj žmonės sako šiai retai jubilėjatei: **Gyvuok, Močiute, dar daugelį metų! Gyvuok ir sulauk savo darbo vaisiais pasidžiaugti! Matyk fašizmą sunaikintą, taiką pasaulyje atsteigtą, žmoniją nauju, laimingu, taikiu gyvenimu besidžiaugiančią!...**

Yra žmonių, kurie patys su savimi n e s usikalba. Štai, Brooklyno trockistiniai - socijalistiniame savaitraštyje St. Strazdas, rašydamas apie Švedijos savivaldybių rinkimus pabrėžia, kad juos švediškieji naciai boikotavę.

Rinkimus boikotuoti, — reiškia, juose nedalyvauti. Bet ten pat tas pats "sklokininkų mokytojas" priduria, būk naciai sudarę su komunistais "bendrą frontą," todėl komunistai laimėję 17-ką naujų vietų!...

Kaip galima sudaryti bendras frontas su tais, kurie rinkimus boikotuoja, juose nedalyvauja?... Nei trockistinio laikraščio redaktorius į tai negalėtų atsakyti.

Tačiau tas pats Strazdas ten pat "pamiršta" pasakyti vieną dalyką: **Švedijos socijalistai pirmiau turėjo 865 savivaldybėse vietas, o dabar teturi tik 829 vietas. Jie, vadinasi, prakišo net 36 vietas.**

Kodėl?

Todėl, kad daugelis tų balsuotojų, kurie seniau balsuodavo už socijalistus, pereituose rinkimuose padavė balsus už komunistus.

Šito Strazdas nedrįsta pasakyti savo skaitytojams; užuot tą pasakyti, jis "monkina" juo tokiomis pasakomis, kuriomis nei jo vadas Grigaitis netiki!

SOVIETAI ATMETĖ NACIUS 40 MYL. STALINGRADO SRITYJ

Amerikiečiai Nušovė 42 Japonų Orlaivius Be Nuostolių Sau

Amerikos Lakūnai Sunaikino dar 7 Priešų Orlaivius Ties Kiska; o Saliamono Salų Srityj Sužalojo 2 Jų Šarvuočius

Oficialiai Amerikos Pranešimai

Washington, rugs. 28. — Jungtinių Valstijų laivyno departmento pranešimas sakė:

Stipri jėga mūsų armijos bombanešių ir vijimosi lėktuvų sykiu su Kanados lėktuvais atakavo salos Kiskos (Aleutuose) pakrantinius įrengimus ir ten buvusius japonų laivus. Jie apšaudė du japonų submarinus, sunaikino šešis priešų jūrinius orlaivius ant vandens ir septintą nušovė žemyn. Mūsų bombos padegė vieną iš dviejų japoniškų transporto (ar prekinių) laivų uoste, ir sužalotas laivas pasviro vienan šonan ant pakrantės seklumos. Skaičiuojama, kad buvo užmušta bei sužeista 150 japonų.

PIETINIS RAMUSIS VANDENYNAS

Jungtinių Valstijų marininkai Guadalcanal ir Floridos salose ir Saliamono salyne veikliai kovoja prieš japonus ant žemės. Mūsų laivyno ir marininkų orlaiviai smigikai padeda mūsiškėms žemės jėgoms ieškoti priešų ir atakuoti juos. Keli nedideli priešų būriai per mūšius tapo sunaikinti ir amerikiečių pozicijos šiek tiek paplatintos.

Nuo rugs. 25 iki 28 d., įimtinai, amerikiečių lakūnai sunaikino 42 priešų orlaivius ir sužalojo dar tris, o Jungtinių Valstijų orlaiviai neturėjo jokių nuostolių mūšiuose.

Rugs. 25 d. didieji mūsų armijos bombanešiai atakavo japonus Rekata Įlankoje, Tonolei Uoste ir priešų laivus į pietų rytus nuo Buka sąsiaurio. Rekata Įlankoje buvo sužalotas vienas priešų jūrinis orlaivis ant vandens ir apšaudyta keli maži japonų kanuolių lizdai. Tonolei Uoste pataikyta bomba į japonų šarvuotlaivį ir nušauta žemyn trys priešų jūriniai orlaiviai. Vienas japonų lėktuvlaivis buvo sužalotas bomba į pietų rytus nuo Buka sąsiaurio.

Rugs. 26 d. didieji Amerikos bombininkai urmu užpuolė priešų laivus arti Shortland salos. Buvo pataikyta į vieną japonų šarvuotlaivį, kuris tapo padegtas, ir į vieną transporto (ar prekinį) laivą, kuris buvo smarkiai bombarduotas ir taipgi padegtas. Šis laivas, turbūt, nuskendo. Šeši priešų jūriniai orlaiviai tapo nušauti žemyn ir septintas sužalotas.

Rugs. 27 d. aštuoniolika priešų bombanešių, lydimi trylikos lėktuvų kovotojų, atakavo mūsų pozicijas Guadalcanal saloje. Mūsų laivyno ir marininkų korpuso lėktuvai kovotojai nušovė žemyn keturis japonų bombanešius ir penkis kovos lėktuvus.

Rugs. 28 d. dvidešimt penki japonų bombanešiai, lydimi aštuoniolikos (Zero) lėktuvų kovotojų, atakavo mūsų įrengimus Guadalcanal saloje. Mūsų lėktuvai kovotojai vėl atmušė priešų orlaivius ir privertė juos usmest savo bombas į jūrą. Tapo sunaikinta 23 priešų bombanešiai ir vienas kovos lėktuvas.

W. Willkie Tvirtina, Kad Sovietai Atsilaikys, Bet 2-ro Fronto Reikia Greit

Maskva. — Wendell L. Willkie, asmeninis prezidento Roosevelto pasiuntinys, pirm išskrisdamas iš Sovietų į Chiniją, pareiškė:

"Viskas, ką aš čia mačiau ir girdėjau, sustiprino mano įsitikinimą, jog Vokietija niekados nesumuš Sovietų Sąjungos."

Bet tatai nesumažina būtino reikalo greitai atidaryt antrą frontą, sakė Willkie:

"Rusai nėra tokie, kad trauktųsi iš kovos. Bet jeigu karinė padėtis toliau dar pablogėtų, tai gal Raudonoji Armija netektų ofensyvės galybės; tuomet Adolfas Hitleris galėtų permest milžiniškas savo jėgas į vakarus ir grūmot Anglijai. Į visa tai atsižvelgiant, būtinai reikia juo greičiau atidaryt antrą frontą."

Willkie, tarp kitko, pastebėjo, kad Sovietų žmonės labai gerbia Jungtines Valstijas, nors jie ir nusivylę, jog dar permažai paramos tegavo iš Amerikos.

Apie Staliną Wendell L. Willkie sakė, kad jis turi logišką ir praktišką protą, "panašų kaip advokato ar stambaus biznio vedėjo."

Churchillas Draudžia "Spėliot" apie Antro Fronto Atidarymą

London, rugs. 29. — Anglijos ministeris pirmininkas Churchillas seime pareiškė, kad nepageidaujami yra "bet kokie spėliojimai" apie būsimus karo v e i k s mus prieš Vokietiją, reiškia, apie antro fronto atidarymą.

Churchillas kartu pranešė, kad anglai užėmė paskutinį uostą francūzų saloje Madagaskare, į rytus nuo Afrikos.

Londono Times Ragina Negaišuojant Atidaryti Antrą Frontą

London, rugs. 29. — Anglų dienraštis London Times redakciniame s t r a ipsnyje rašo, kad vien bombardavimais iš oro ir didvyriškais Sovietų apsigynimo žygiais negalima bus sumušt Vokietijos nei šiemet nei kitąmet. London Times, kuris dažnai reikšdavo savo valdžios mintį, dabar sako, jog **antro fronto atidarymas yra vienintėlis būdas laimėt pilną pergalę prieš nacius.**

Tas įtakingas anglų laikraštis, sutikdamas su Wendelliu Willkie, pabrėžia, jog būtinai reikia paskubint antro fronto atidarymą, nors ir nesako, kad toks žygis turėtų būti padarytas "dabar tuojaus."

Tačiau London Times ragina talkininkus greičiau daryt ofensyvą prieš Hitlerį Europoj, "pasiimt daugiau karo naštos ant savo pečių, o sumažint Rusijos naštą." Times peikia tuos anglus, kurie, gėrėdamiesi puikiu Stalingrado gynimu, tikisi išvengt tikro antrojo fronto atidarymo Europoj.

Kas liečia Sovietų gynimąsi, tai London Times rašo, jog Rusija pernai apvertė aukštyn kojom Hitlerio planus, ir yra "gero pamato tikėtis, kad jinai ir šiemet suardys jo planus ir neleis priešams pasiekti svarbiausių jų tikslų."

Calif. Darbo Federacija Sveikina Stalingrado Gynėjus Kaip Įkvėpimą

Long Beach, Calif. — Californijos Valstijos Darbo Federacijos suvažiavimas, 1,800 delegatų, pasiuntė sveikinimo kablegramą Stalingrado gynėjams. Sveikinimas sako:

"Didvyringas jūsų pasipriešinimas sulaikė hitlerinius skerdikus.

"Jūs duodate mums įkvėpimą ir paskatinate mus dėti visas galimas pastangas, kad pagamintume kuo daugiausiai reikmenų ginkluotoms demokratijos jėgoms greitai sunaikint fašistų Ašį."

Californijos Darbo Federacijos suvažiavimas taipgi pasiuntė sveikinimą generolui MacArthurui.

Suvažiavimo delegatai išpirko $161,000 vertės amerikinių karo paskolų bonų ir stampų.

Hitleris Bijo Įsiveržimo iš Šiaurių

London. — Iš Švedijos pranešama, jog vokiečiai bijo, kad anglai ir amerikiečiai gali įsiveržt į šiaurinę Norvegiją ir Finliandiją, o tuo pačiu laiku Sovietai galėtų smarkiai užpult hitlerininkus iš kito šono.

Naciai, todėl, įkaitę ruošiasi apsigynimui tose vietose. Įsakyta, kad jų kariuomenė būtų pasiruošus bile valandą atremt talkininkus ir rusus.

Atbloškė Vokiečius Atgal nuo Volgos Iki Dono Upės

Rževo Srityj Raudonarmiečiai Atėmė iš Vokiečių 25 Apgyventas Vietas; Bet Naciai Įvarė Kylį Stalingradan

Maskva, rugs. 29. — Sovietų kariuomenė sutriuškino vokiečių linijas i šiaurių vakarus nuo Stalingrado, atgriebė dvi apgyventas vietas ir viename ruožte nugrūdo nacius atgal 40 mylių nuo Volgos iki Dono upės.

Bet kitame sektoriuje hitlerininkai su dviem naujom divizijom kariuomenės ir 150 tankų įvarė kylį į darbininkų b u v e i nių vietą šiaurvakariniame Stalingrado priemiestyje, kuriame dabar siaučia įnirte mūšiai, ir jau tapo sunaikinta du vokiečių pulkai ir išmušta iš veikimo apie 50 jų tankų.

Tik vienas Sovietu kovotojų dalinys Stalingrado fronte per dvi dienas užmušė 2,000 hitlerininku.

Rževo srityje, 130 mylių i šiaurių vakarus nuo Maskvos, raudonarmiečiai atėmė iš priešų kariniai svarbią aukštumą ir apvalė Volgos upės pakrantes nuo vokiečių.

Stalingrado padėtis, tačiau, tebėra pavojinga. Į pakraštines miesto dalis yra isiverže apie tris divizijas hitlerininkų su kanuolėmis, tankais ir įvairiais kitais pabūklais. Verda atkakliausi mūšiai dėl kiekvieno namo. Naciai oru ir žeme gabena vis daugiau pastiprinimu saviškiams.

Hitlerininkai šioje 38-je dienoje mūšiu dėl Stalingrado turi daugiau kariuomenės tame fronte, negu Sovietai.

Kitoje vietoje į šiaurių vakarus nuo Stalingrado sovietinė kariuomenė atmušė kelias priešų atakas, sunaikino daugiau kaip 1,000 naciu ir aštuonis jų tankus.

Šiuos žodžius berašant, pranešimas iš Maskvos sakė, jog vokiečiai dar kitame punkte įsiveržė į vieną šiaurvakarinę Stalingrado dalį. Bet Sovietai, iš savo pusės, dviem ruožtais veda ofensyvius mūšius prieš nacius ir žygiuoja pirmyn į šiaurių vakarus nuo to miesto.

KAUKAZO FRONTAS

Kaukazo fronte, raudonarmiečiai i pietu rytus nuo Novorossiisko užmušė daugiau kaip 1,200 vokiečių ir rumunu ir atkariavo nuo priešų šiek tiek ploto. Mozdoko gi srityje Sovietai buvo priversti apleist vieną apgyventa punkta.

Centraliniame fronte Raudonoji Armija Rževo srityje per dvi dienas atėmė iš vokiečių 25-kias apgyventas vietas, užmušė 2,000 naciu kareivių ir oficieriu ir sunaikino bei pagrobė dikčiai priešu ginklų ir amunicijos.

Siniavino srityje, Stalingrado fronte, sovietinė kariuomenė išmušė vokiečius iš vienos kariniai svarbios aukštumos ir sunaikino kuopą nacių pėstininkų.

Raudonoji Armija Sta-to Pavojun Vokiečių Susisiekimus

Maskva, rugs. 29. — Sovietų kariuomenė, išdaužydama nacių apsigynimus ir nužygiuodama 40 mylių pirmyn nuo Volgos ir Dono upės, į šiaurių vakarus nuo Stalingrado, tuomi perkirto vokiečiams susisiekimus ir užkirto pristatymą jiem reikmenų toje sritvje.

United Press teigia, kad Sovietai ten nužygiavo net 50 mylių pirmyn.

Šis raudonarmiečiu žygis grumoja šonan hitlerininkams atakuojantiems Stalingradą.

Sovietų artileriia sudaužė pontoninius vokiečiu tiltus per Dono upę ir nuskandino daug valčių, kurios buvo pilnos nacių kariu. Tais tiltais ir valtimis hitlerininkai stengėsi perkelt naujų pastiprinimų s a v i š kiams Stalingrado apylinkėje.

Viename tik šio fronto sektoriuje Sovietai per dvi dienas sunaikino 42 vokiečių fortukus ir 2,200 jų karių.

Londonas Vėl Įspėja Francūzus, kad Ruošiama Įsiveržimas

London, rugs. 29. — Anglu radijas iš naujo įspėjo Francijos gyventojus, jog talkininkai daro veiklius pasiruošimus įsiveržt į Europos žemyną prieš Hitlerį.

Anglai vėl ragino francūzus išsikraustyt iš pajūrių. O pirm pat pradedant antro fronto žygius prieš hitlerininkus, tai būsią pranešta francūzams, kviečiant juos bendradarbiaut su anglais ir amerikiečiais prieš vokiečius.

Holandai Deda Stiklų į Maistą Naciams

London. — Gauta žinia, jog darbininkai viename maisto fabrike Hollandijoj dėjo sugrūstus stiklus į valgius "kenuojamus" vokiečiams.

Holandai sudegino didelį nacių vilnonių sandėlį vienos audyklos. Giasras tęsėsi kelias dienas.

Naciai Įkalino 1,780 Amerikiečių

Vichy, rugs. 29. — Pranešama, jog vokiečiai užimtoj Francijos dalyj, suvarė į koncentracijos s t o v y klas 1,780 Amerikos piliečių, vyrų ir moterų. Kai kurios amerikietės uždarytos bezdžionių patalpoj Paryžiaus žvėrinčiuje.

Anglai Užginčija Nacių Pagyrą apie Transportų Nuskandinimą

Berlyno radijas gyrėsi, kad vokiečių submarinai sunaikinę tris didelius transporto laivus, gabenusius amerikiečių kariuomenę į Angliją; nuskandinę vieną talkininkų karinį laivą naikintuvą ir sužaloję du kitus laivus.

VOKIEČIŲ BLOFAS

London, rugs. 29. — Anglijos žinių ministerija užginčijo nacių pasigarsinimą, būk jie nuskandinę tris talkininkų transporto laivus ir vieną naikintuvą. Anglų ministerija sako, kad tame vokiečių pranešime visai nėra tiesos.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisve, Inc.
Every day except Sunday
Established April 5, 1911
427 LORIMER STREET, BROOKLYN, NEW YORK
Tel. STagg 2-3878

President — Jos. Weiss
Secretary Treasurer — J. Gasiunas
Editor — Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES

United States per year	$6.00
United States six months	$3.25
Brooklyn N. Y. per year	$6.50
Brooklyn N. Y. six months	$3.50
Foreign countries per year	$8.00
Foreign countries six months	$4.00
Canada and Brazil per year	$6.00
Canada and Brazil six months	$3.25

Entered as second class matter March 19, 1924 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. under the Act of March 3, 1879

Kodėl Gi Kunigų "Draugas" Taip Meluoja?

Tuojau, kai prezidento Roosevelto asmeninis pasiuntinys Wendell L. Willkie, pasiekė Tarybų Sąjungą, jis pareiškė spaudos korespondentams, kad jis yra pasiryžęs ten pamatyti visas gyvenimo puses. Po kelių dienų savo buvimo toje šalyje, p. Willkie pasakė, kad **jam durys yra atdaros visur, — kur tik jis nori, ten gali eiti ir apžiūrėti; be to, gali kalbėtis su kuo tik jis nori, — su "dideliu" ar "mažu", — ir apie ką tik nori.**

Mes tą faktą pabrėžėme ir "Laisvėje". Bet Čikagos kunigų "Draugas" kitaip rašė. Rugsėjo 23 d. laidoj tas laikraštis žymi, jog Willkie **"Rusijoj neturi to pasisekimo, kokį turėjo, kuomet lankėsi Anglijoj."** Kodėl jis neturi? Ogi todėl, atsako "Draugo" redaktorius, kad **"Kai jis, apstatytas sargais, eina gatvėmis, publika nė nežino, kad tai W. Willkie...."**

Tik tuo "Draugas" nesitenkina. Jis štai, ką suranda ir patiekia savo skaitytojams:

"...visa nelaimė tame, kad kiekvienas svečias sovietuose yra apstatytas sargais ir negali eiti ar važiuoti ten, kur jis nori, bet turi pasiduoti savo palydovų nurodymams."

Šitaip rašo kunigų dienraščio redaktorius. Nereikia nei aškinti, jog tai grynas melas, paskleistas tam, kad pažeminti Tarybų Sąjungą, mūsų karo talkininkę, parodant, kokia ji bloga, kokia santvarka ten netikusi, kad net svečio, atvykusio pamatyti žmonių buitį, neleidžia ten, kurs jis, svečias, nori.

Bet štai p. Willkie ruošiasi išvykti iš Tarybų Sąjungos. Jis pasikviečia spaudos korespondentus ir jiems pasako, jog jis turėjo atdarus kelius Tarybų krašte. Jis galėjo eiti, kur norėjo ir matyti, ko norėjo. "New Yorko Times'o" (tai ne komunistinis dienraštis, prabaštėliai!) korespondentas Maskvoje, **Mr. Ralph Parker,** šitaip perduoda p. Willkie pasakymą: "Her (Russia's) authorities have sought to conceal nothing from him, he stated. He has come and gone as freely as though on a similiar trip in the United States." ("New York Times" iš rugsėjo 27 dienos). Lietuviškai bus šitaip:

"Jis pareiškė, kad Rusijos vyriausybės pareigūnai nebandė nieko nuo jo paslėpti. Jis (Willkie) ėjo ir nuėjo laisvai, tarytum jis panašią kelionę būtų daręs Jungtinėse Valstijose."

Šitaip pasakojo Willkie spaudos korespondentams! Šitaip spaudos korespondentai rašo apie p. Willkie misiją Tarybų Sąjungoj. Betgi jagamastis "Draugo" redaktorius, tupėdamas kur nors Oaklės avenėje Čikagoje, teberašo, būk jis tegali ten eiti tik ten, kur "palydovai jam nurodys."

Ir panašūs melai "Drauge," kuris labai artimai seka "Naujienas," "Keleivį" ir kitus pro-naciškus laikraščius, nuolat kartojami! Jie kartojami, nepaisant to, kad "Draugui" vadovauja kun. Prunskis ir kiti jo "broliai Kristuje," pamiršę Kristaus posakį: "Nemeluok!"

Kodėl gi kunigų "Draugas" taip meluoja?

Todėl, kad jam rūpi pasitarnauti tarptautiniam banditui, Hitleriui, kariaujančiam prieš Tarybų Sąjungą. Todėl, kad "Draugui" nerūpi Jungtinių Tautų suartinimas, bet jam rūpi jų paskaldymas, kad tuo pasinaudotų fašistinė Ašis.

Dėlto jis be paliovos meluoja. Mes neturime laiko nuolat čiupinėti "Draugo" redaktorius už liežuvių ir parodyti Amerikos lietuvių visuomenei jų piktus melus. Bet kai kada viską padėję į šalį, turime tą padaryti. Šis dalykas yra vienu tokių melagių numaskavimu. Norėtume, kad kunigų laikraščio redaktoriai daugiau nebemeluotų.

Dar geriau būtų, jei padoresnieji kunigai, nesusirišę su redaktoriais, taipgi patys "Draugo" skaitytojai, užprotestuotų prieš nuolatinį "D." redaktorių melų skleidimą.

Willkie Už Antrąjį Frontą

Prezidento pasiuntinys Wendell L. Willkie laisvai žiūrinėjo viską Sovietų šalyj. Kada jis vyko į Sovietų šalį, tai, kaip dabar prisipažįsta, manė, kad mažai ką matys, mažai ką patirs, nes tikėjo pasakai, būk Sovietų vyriausybė rodo "tik kas jai gera," o kitką viską "paslepia." Todėl jis ir Kuybišieve ir Maskvoj stengėsi vienas vaikštinėti, tik su savo perkalbėtojais, visur būti, viską matyti, su visais kalbėtis. Jis buvo ir Rževo karo fronte, kur Raudonoji Armija tik ką išmušė nacių jėgas iš pozicijų, jis žinguliavo per užmuštus nacių karius, kurie dar nebuvo suspėti surinkti, jis kalbėjosi su vokiečiais belaisviais, su Raudonosios Armijos kareiviais, komandieriais ir vadais.

Žodžiu, W. L. Willkie kalbėjosi pradedant su Stalinu ir baigiant eiliniu raudonarmiečiu, pradedant nuo paprasto valstiečio iki Raudonosios Armijos komandieriaus, generolo Lelišenko ir jis pareiškė, kad labai daug sužinojo, patyrė, pamatė, kad tarpe Sovietų Sąjungos ir Jungtinių Valstijų yra labai daug bendro, panašumo, kad jis, vykdamas į Sovietų Sąjungą, turėjo apie ją klaidingas mintis.

Ir po to viso prezidento pasiuntinys W. Willkie padarė išvadą, kad Amerika turės daugiau teikti pagalbos Sovietų Sąjungai ir maistu, mašinomis ir ginklais, nes kiekvienas Hitlerio banditas, užmuštas Sovietų fronte, sumažina Hitlerio banditų gaują, su kuria reikės Amerikos kariams kariauti kituose frontuose. Jis padarė teisingą išvadą, kad Sovietų Sąjungos, kaip ir Anglijos frontai kartu yra ir Amerikos žmonių frontai, kad mes vedame visame žemės skritulyj karą prieš žvėriškas hitlerizmo ir jo talkininkų jėgas.

Bet vyriausiai už ką W. Willkie stoja, tai **už tuojautinį atidarymą antrojo fronto prieš Hitlerį Europoj.** Jo supratimu, tai bus teisingiausia ir geriausia Amerikos ir Anglijos taktika. Jo supratimu, Amerikos ir Anglijos **masės turės raginti kai kuriuos karo specialistus.** Jis nesutinka, kad antro fronto klausimą palikti tik karo specialistams, bet sako, kad masės turės raginti. Jis sako, kad visur SSSR žmonės, eiliniai ir karininkai, klausinėjo jo, kada Anglija ir Amerika atidarys antrą frontą, ir jis negalėjo nei vieną kareivį įtikinti, kad būk tam mūsų šalis ir Anglija nėra pasirengusios.

Parodo Savo Iltis

"New York Times," stambiausias turčių organas, vis dažniau ir atviriau puola Sovietų Sąjungą ir Amerikos darbininkus. Taip rugs. 26 dieną tas laikraštis redakciniame rašo dėl masinio susirinkimo, įvykusio Union Square, New Yorke, kur 40,000 New Yorko piliečių reikalavo tuojau atidaryti antrąjį frontą prieš Hitlerį. Laikraštis puola Amerikos komunistus ir niekina Sovietų Sąjungą.

"Times'as" šaukia, kad Sovietų Sąjunga "saumylė," nes ji nėjo gelbėti Danijos, Norvegijos, Belgijos, Hollandijos ir Francijos taip, kaip Anglija ir Francija negelbėjo Čechoslovakijos. Tik žmonės, kurie nesiskaito su faktais, gali tokį primetimą daryti Sovietų Sąjungai ir tuo teisinti, kad antrasis frontas "negalimas" arba "nereikalingas," kuris būk esąs reikalingas "tik Sovietų Sąjungos pagalbai."

Tokia akla politika kenkia Amerikos, Anglijos ir Sovietų Sąjungos vieningumui jų bendroje kovoje. Iš antros pusės, tai yra veidmaininga politika, nes antras frontas mums — Amerikai — ir Anglijai, nei kiek nemažiau reikalingas, kaip Sovietų Sąjungai. Jeigu Sovietų Sąjunga, Anglijos ir Amerikos masės stoja už tuojautinį atidarymą antro fronto, tai tik todėl, kad taip galima tikrai karą laimėti, laimėti greičiau ir su mažiau žmonių ir turto.

"Times'o" ponams, matyti, rūpi, kad Hitleris galėtų pilnai pravesti savo politiką — muštis tik ant vieno fronto. Pirma muštis prieš Sovietų Sąjungą, o paskui visas jėgas atsukti prieš Ameriką ir Angliją. Ši politika, tai yra Hitlerio politika ir kas kenkia atidarymui antro fronto, tas padeda Hitleriui ją pravesti.

Vajaus Pradžia Graži

Šią savaitę gavome gražių atsiliepimų linkui "Laisvės" vajaus gavimui naujų skaitytojų. Tikimės turėti naujų kontestantų. Gerą pluoštą atnaujintų prenumeratų ir $79.00 sumoje čekį prisiuntė **V. J. Stankus** iš Easton, Pa. Žada ir daugiau prisiųsti.

Iš Waterbury, Conn., iš to didžiojo lietuvių centro gavome sekantį laiškelį:

"Gerbiama 'Laisvės' Adm. — Šiame laiške rasite money orderį... Šie pinigai yra už 3 naujas prenumeratas. Naujus skaitytojus gavo draugės M. Svinkūnienė ir M. Meisonienė. Stengsimės daugiau gauti naujų skaitytojų. Su draugiškais linkėjimais, M. Svinkūnienė"

Mes pakvietėme drauges Svinkūnienę ir Meisonienę dalyvauti vajuje. Manome, kad jos mūsų pakvietimą priims. Taip išrodo, kad drg. Stripeika turės kietas oponentes šiame vajuje. Jis visada skųsdavosi, kad neturįs su kuom lenktyniuoti konteste. Svinkūnienė ir Meisonienė dabar prisiuntė 3 naujas metines prenumeratas. Jos turi labai gražią dirvą gauti daug naujų skaitytojų. **Antanas Stripeika** iš Elizabeth, N. J., irgi atšovė 2 naujas metines prenumeratas. **F. Balch,** iš Easthampton, Mass., atsiuntė vieną pusmetinę prenumeratą.

Su šiąja savaite už prisiunčiamas prenumeratas jau bus kredituojami punktai. Norime, kad kontestas prasidėtų anksti. Nes šiemet galime ir turime gauti daugiau naujų skaitytojų, negu gaudavome praeituose vajuose.

Rudeniui užėjus, dienraštis "Laisvė" turi išlaidų prisirengimui žiemai. Geri dienraščio prieteliai tai supranta ir padeda jam. **J. Stygienė** prisiuntė $10.00 auką "Laisvės" Popieros Fondui nuo Naujosios Anglijos Moterų Sąjungos.

J. Stanys, iš Baltimorės, Md., prisiuntė $5.00 kaipo auką dienraščiui nuo LLD 25 kp.

Brooklyniečiai **V. Kazlauskas, J. Laurinaitis, ir Chas. Vigūnas** savo dienraštį apdovanojo po $2.00 kiekvienas.

Po $1.00 aukų gavome dienraščiui nuo šių asmenų:

Mrs. Vincenta Hilliard, Maspeth, N. Y., **William Karlan,** Maspeth, N. Y., **Anna Jackson,** Brooklyn, N. Y., **J. Weber,** Williamsport, Pa., **Anna Astapuk,** Newark, N. J. ir **M. Ramoškienė,** Hartford, Conn.

Graži suma aukų ir puikus skaičius naujų skaitytojų. Esame labai dėkingi aukojusiems ir gavusiems naujų skaitytojų "Laisvei." Linkime, kad čia suminėtus aukotojus ir vajininkus pasektų kiti dienraščio skaitytojai.

Visų miestų, didelių ir mažų, prašome veikėjų rūpintis, kad būtų veikiama gavimui "Laisvei" naujų skaitytojų. Vajus jau prasidėjo, negaišuokim nė vienos dienos. Ypač Bostonas, Pittsburghas, Baltimore ir kitos didesnės kolonijos turi šiemet geriau pasirodyti negu kitais metais.

P. Buknys.

DARBININKŲ SVEIKATA

DR. J. J. KAŠKIAUČIUS
630 Summer Ave. Newark, N. J.
Tel.: Humboldt 2-7964

Tulžis Gerai Neveikia

Drauge daktare, mano motutė labai myli skaityt jūsų patarimų skyrių "Laisvėje." Ji menkai terašo, tai aš už ją rašau ir prašau jai patarimo.

Ji turi daug nesmagumų su tulžiapuslę. Tulžis jai gerai neveikia, gal jau apie 20 metų. Prieš kokiuos metus ją buvo labai suėmę skausmai. Tai daktaras pavedė jai dietą, ir jai pasidarė lengviau. Jai taipgi padarė X-spindulių nuotrauką ir daktaras sakė, kad ji turėtų pasiduoti operacijai.

Be to, ji taipgi jau nuo seniai turi baltąsias, ir daktaras patarė operaciją daryti.

Dėl abiejų šitų dalykų ji buvo pas keletą daktarų. Vieni sako, kad jai reikia operacijos, o kiti, kad ne. Ir ji dabar neišmano, kaip čia geriau padarius. Ką jūs jai patartute? Ji taipgi dabar turi gyvenimo pakaitą.

Atsakymas.

Kai dėl tos tulžiapūslės, tai veikiausia bus geriau taip gydytis, be operacijos. Jai tulžies akmenų, matyti, nėra. Jei būtų buvę, tai per 20 metų ji nebūtų apsiėjusi be operacijos. Bet, kai akmenų nėra, o taip tiktai tulžies pūslė pabrinkusi ir tulžies esti mažoka, tai operacija gero nežada. Reikia gerų plytų, gero cemento — **vitaminų ir minerėlų,** kad jai ataugtų sveikos plėvės tulžiapūslėj, kad jai geriau veiktų kepenys ir kitos liaukos. Operacija tų maisto dėsnių negi įdės į organizmą. Jų gaunama su geru gamtiniu maistu ir su vitaminų preparatais.

Tegul Jūsų motutė tuojau gauna **Vitamin B Complex capsules or pills** ir tegul jas vartoja visą gyvenimą. Tai nėra jokis vaistas, bet tik papildomas maistas, padarytas iš bravoro mielių, kepenų ir kviečių daigų. Tegul ima po 3 kapsules su maistu, per pusryčius, pietus ir vakarienę, tai po 9 kas dieną. Vietoj to vitamino B mišinio gali ji vartoti džiovintų bravoro mielių **Brewers yeast tablets, Squibb,** bent po 15 tablečių laike valgymo, tai po 45 kas dieną. Mielės turi visą vitamino B mišinį, visus jo dėsnius.

Šio vitamino gausa, taipgi ir kitų vitaminų ir mineralų gausa, sutvirtins pamušalus tulžies pūslėje ir bet kur liaukose ir organuose.

Tegul ji gauna ir **tulžies preparato — Desiccated bile pills** arba **bile salts.** Jų yra kelių rūšių ir jos naudingos, jei tau kepenys silpnos ir tulžies mažai teišsunkia. Galėtų imti po 1, po 2 piliules po valgio.

Tincture belladonna irgi jai gerai imti po 10-20 lašų po valgio. **Tincture iodin** — po 1 lašą su pienu kas pora dienų. **Anti-acid tablets** — po keletą už poros valandų po valgio. Moteriškų hormonų — **estrogenic hormone** iš pirmo su adata, o paskiau ir per burną. Greičiau išnyks tos baltosios. Tegul visa ką gerai kramto, nuryja tik sunką, o rupienas palieka. Tegul valgo viską, kas tebėra gamtiška ir nesugadinta.

Washington. — Amerikos armija jieško 14,000 radijo, elektros, inžinerijos ir kitų specialistų.

Wendell L. Willkie Pareiškimas

Maskva. — Wendell L. Willkie, asmeninis prezidento Roosevelto pasiuntinys, išleido sekamą pareiškimą rugs. 26 d.:

"Per paskutinius dvejus metus aš plačiai keliavau po Jungtines Valstijas ir Angliją, ir dabar neseniai dar per kokį tuziną kitų kraštų. Aš stengiausi kalbėtis su žmonėmis. Aš ne tik lankiau fabrikus ir tėmijau darbo būdus pramonėje ir žemdirbystėje, bet taip pat kalbėjausi su ministeriais pirmininkais, prezidentais ir karaliais.

Aš kalbėjausi su darbininkų ir liaudies vadais, su intelektualais, su karininkais ir daugybe paprastų žmonių jų namuose, darbavietėse, gatvėse, gatvekariuose, automobiliuose, orlaiviuose ir jojant ant kupranugarių (verbliūdų).

Beskrisdamas Rusijon, aš sakiau vienam iš savo bendrų, jog aš manau, kad dabar mes keliaujame į tamsą, į šalį, kur man bus mažai teleista matyti ir dar mažiau tegirdėti. Bet pasirodė, jog tokioje savo nuomonėje aš taip klydau, kad labiau ir nebūčiau galėjęs klysti.

Man paprašius, Sovietų valdžia davė man visas progas sužinoti, ką tik aš norėjau.

Ji atsakė kiekvieną klausimą, kokį tik aš jai stačiau. Man buvo leista taip, kaip aš pageidavau, ištirti pramoninius ir karinius jos fabrikus, kolektyvius jos ūkius, jos mokyklas ir jos karo frontą. Aš kalbėjausi per savo amerikinius vertėjus su nesuskaitomu daugju žmonių. Tame skaičiuje buvo ne tik Stalinas, Molotovas ir kiti vadai, bet vyrai ir moterys fabrikuose, farmose ir ant gatvių kampų.

Aš visur atėjau ir išėjau taip laisvai ir tačiau klausimus be jokio apribojimo ar įsikišimo lygiai taip, kaip kad jei būčiau buvęs panašioje kelionėje per Jungtines Valstijas.

Aišku, jog niekas negali suprasti tokios didelės šalies, kaip Rusija, be ištisų metų studijavimo. Bet yra tam tikrų faktų, kurie svarbu amerikiečiams žinoti: čia Rusijoj žmogus patiri tikrąją reikšmę sakinio — 'Tai yra žmonių karas.'

Tai Rusijos žmonės pilniausioje šio žodžio prasmėje pasiryžo sunaikint hitlerizmą. Ką jie iškentėjo, kas jų laukia ateinančiais mėnesiais, dėl to neišvengiamai turi susijaudint kiekvienas amerikietis.

Penki milionai rusų užmušta, sužeista bei dingę. Bent 60 milionų rusų, arba beveik trečdalis visų gyventojų, dabar yra vergai Hitlerio kontroliuojamose rusiškose žemėse.

Didžiosios, derlingosios farmų žemės pietiniai-vakarinėje Rusijoje yra nacių rankose. Permažai bus Rusijoj maisto šią žiemą — gal blogiau, negu permažai. Daugelis Rusijos kasyklų yra priešų užimta. Milionai rusų namų beveik nežinos, kas tai yra kūras šią žiemą.

Jau beveik nėra drabužių niekam, kaip tik armijai ir būtiniesiems karinių pramonių darbininkams. Visai nėra daugelio būtinųjų medikalių reikmenų.

Milionai rusų moterų greta su savo vaikais — net aštuonių ir dešimties metų vaikučiais — dirba mašinomis fabrikuose ir veda lauko ūkius. Kiekvienas sveikas vyras yra armijoj arba per ilgiausias valandas dirba sunkų darbą technikiniai-kariniuose fabrikuose, ir dirba visu uolumu.

Tokia tai yra Rusija šiandien, bežiūrint akisna karčiai ilgai žiemai. Tačiaus nė vienas rusas nekalba apie pasitraukimą iš karo. Jis žino, kas atsitiko nacių užkariautuose kraštuose.

Rusijos žmonės pasirinko laimėti ar mirti. Jie kalba tiktai apie pergalės laimėjimą.

Tiesioginiai patirdamas apie šių žmonių vedamą kovą, aš pats savęs klausinėjau, 'kokiu būdu mes galėtume sekmingiausiai padėti karą laimėti šiem didvyringiem mūsų talkininkam?'

Asmeniniai aš dabar esu įsitikinęs, kad geriausiai mes galime jiem padėti, atidarydami tikrą antrąjį frontą Europoj išvien su Anglija kuo ankstyviausiu momentu, kurį mūsų kariniai vadai užgirtų. O kai kuriem iš jų gal reikės viešai šiek tiek šonan bakstelėti, kad pasiskubintų. Kitą vasarą jau gal būtų pervėlu.

Tai lengvas yra dalykas patogiai sau sėdėti Amerikoje ir skaityti apie tūkstančiais mirštančius rusus, besistengiančius atlaikyti Stalingradą. Bet aš atradau, jog sunku išaiškinti vienam rusų kareiviui, pavyzdžiui, kodėl Amerika ir Anglija dar nėra pasiruošusios kovoti Europoj, tiesioginiai atakuojant Vokietiją.

Jam nepadarė įspūdžio tie pavojai (rizikai), kokius mūsiškiai žinovai man nurodė.

Mes turime dar kitką daryti. Mes turime padvigubinti savo pastangas pristatymui čia tankų, orlaivių, trokų ir visų kitų karo reikmenų. Beaugant mūsų laivų statybai, mes turime pastatyt reikmenų tiltą į Rusiją."

Šypsenos

Moterys atsiduoda save Dievui, kuomet velnias jau nieko bendra su jomis nenori turėti.

—S. Arnold

Mes kritikuojame kitus tiktai už tokias klaidas, iš kurių mes patys negalime pasipelnyti. —A. Dumas

Tiktai tokie vyrai įdomaujasi moterų sijonais, kurie nepaiso moterų. Bet mylintieji moteris vyrai niekad nežiūri, ką ir kaip moteris dėvi.

An. France

Pačios jauniems vyrams yra viršininkės; viduramžiams— draugės; pasenusiems — slaugės.

—Fr. Bacon.

Sufiksino **Krienas.**

Kiekvienas darbas, kožnas doleris ar centas Amerikos karo pastangų ir jos didvyriškų talkininkų paramai reiškia smūgį fašizmui ir artėjimą pergalės ir taikos. Ar jūs prisidėjot darbu ir aukom?

MOTERŲ ŽINIOS

Jūs, be abejo, jau perskaitėt knygelę "Kovotojų Balsas Dėl Lietuvos Laisvės." Nepadėkite jos. Patarkite savo draugam ją perskaityti, parduokite kopiją. Lai kožnas lietuvis sužino tėvynės padėtį!

Didvyrė Mokytoja Liaškova

Varutė Liaškova per 20 metų buvo mokytoja, pastaruosius 12 metų gyveno Eliecko mieste. Pabaigoje lapkričio mokykla buvo paversta į sanitarinį raudonarmiečių punktą. Vokiečiai artinosi prie miesto. Gruodžio 4 dieną sužeistuosius raudonarmiečius išvežė toliau nuo fronto. Raudonosios Armijos dalys pasitraukė į naujas pozicijas. Šešiolika raudonarmiečių, neturėdami įsakymo trauktis, pasiliko vietoj.

Vokiečiai įsiveržė į miestą. Sprogo aplinkui kanuolių sviediniai, tratėjo kulkasvaidžiai. Trauktis pervėlu ir Varutė nusprendė išgelbėti raudonarmiečius. Ji juos paslėpė mokyklos pagrindyj. Neužilgo į mokyklą dar pribuvo 17 kitų raudonarmiečių. Mokytoja ir juos ten paslėpė.

Aplinkui priešai. Gretimai mokyklos ant stogo naciai pastatė kulkasvaidžius. Prie mokyklos stovi nacių būrys su automatiniais šautuvais. Liaškova, kaip galėjo, maitino kovotojus, bet maistas greitai išsibaigė, o naciai nevelina išeiti iš mokyklos į gatvę.

Varutė, apeidama visus pavojus, pasiekė jai gerai pažįstamus gelžkeliečius Muchiną, Takarievą ir Saračievą. Gelžkeliečiai suprato jos padėtį ir suteikė jai maisto ir drabužių, kiek tik jie pajėgė. Po to ji pasitarė su raudonarmiečiais, kas veikti. Jie jai vėl pasiūlė pažvalgauti, ištirti, kur ir kiek priešų yra. Ji tą atliko, jai priešų ištyrime padėjo giminės ir pažįstami.

— Grįžtant į mokyklą,— sako Varutė, —aš sutikau einančius linkui mokyklos 15 vokiečių kareivių. Jų tarpe buvo vienas vietos gyventojas, civiliai apsirengęs. Sulaikę, jie manęs pradėjo klausinėti, kur yra pasislėpęs raudonarmiečių būrys. Aš jiems atsakiau, kad nieko, o nieko nežinau. Negavę patenkinančių nurodymų, vienas iš vokiečių niekšų kirto man du kartus į veidą.

Kietai sukandus dantis grįžau į mokyklą ir tą papasakojau kovotojams ir nuvedžiau juos į mokyklos pastogę. Pati nusileidau žemyn ir neatlaidžiai sekiau, kas aplinkui darosi. Pribuvo vokiečių kariai. Vienas iš jų gremėzdiškai, rusų kalboj, klausė:

— Russ soldat zdės?

— Ne, čia jų nėra.

— Jie čia yra, — sakė tas išdavikas, — jie kur nors pasislėpė mokykloj. Vokiečia pagrumojo mane sušaudyti, jeigu jiems juos neišduosiu ir pradėjo kratą. Išjieškojo visurį tik niekas nelindo ant lubų pastogėn.

Po to dar keturis kartus jie lankėsi į mokyklą ir vis darė kratas. Kiekvienu kartu be pasekmių. Varutė visomis jėgomis gelbėjo 33 šalies kovotojus ir kaip galėdama maitino juos. Du kartus į dieną užvirindavo vandens. Tuo kartu vis daugiau sukuopė paprastų valstiečių drabužių, kad jie galėtę persirengti.

Už kelių dienų, būtent gruodžio 9 dieną, kitos Raudonosios Armijos dalys priėjo prie Eliecko miesto ir prasidėjo gatvėse mūšiai. Raudonoji Armija darė puolimą. Priešai nusigandę traukėsi atgal. Varutė buvo žvalgyboj ir kaip tik pamatė į miestą įžengiančius raudonarmiečius, tai su dideliu džiaugsmu nusiskubino ir tą pranešė draugams:

— Draugai, Raudonoji Armija jau mieste!

Kovotojai lindo iš pastogės, griebė su savimi ginklą, taisė amuniciją, kurie dar nors kiek turėjo. Jų akyse džiaugsmo ašaros pasirodė. Jie kiekvienas karštai sveikino Varutę, dėkavojo jai ir skubiai įsijungė į Raudonosios Armijos eiles.

Moterims Atsidaro Durys į Uždraustas Sritis

Šio karo eigoje, vienos po kitų, atsidaro moterims durys į tokias sritis, apie kurias pirmiau ir svajoti buvo nedrąsu arba uždrausta.

Rugsėjo 10-tą iš Washingtono pranešta, kad jau sudaromas pirmas moterų militariškų lakūnų skvadronas, WAFS, su apie 50 moterų. Skvadrono centras bus Wilmington, Del. Jo vadovybėn paskirta Mrs. Nancy Harkness Love, 28 metų, iš Bostono. Pradžiai paimta bene 50 moterų, bet Mrs. Love sako, kad šalyje jau esama atsakančių toms pareigoms mažiausia penki ar šeši šimtai moterų.

Moterims militariškoms lakūnėms iš karto būsią duodami skrisdinti mažieji orlaiviai, o parodžius pakankamo prityrimo ir sumanumo būsiančios perkeltos ir prie vairavimo didžiųjų, daugmotorinių kariškų orlaivių. Pakol kas numatoma, kad moterys skraidys tik Jungtinių Valstijų ribose. Vyrai lakūnai skrisdina orlaivius ir į karo zonas.

Skvadrono narės gaus per metus $3,000 algos, dėvės uniformas, tvarkysis militariškos organizacijos pamatais.

Įstojimo sąlygos maž daug kaip vyrams: 21 iki 35 metų, vidurinės mokyklos mokslo stažas, turėjimas komercinės lakūnės leidimo, mažiausia 500 valandų skraidymo rekordas ir skersai išilgai šalį skridimo praktika. Tur būti pilietės.

Taigi, pirmiau turėjome WACS (armijai pagalbinę), paskiau prisidėjo Waves (laivyno), o dabar jau sulaukėm ir WAFS, orlaivyno pagalbinės, neskaitant milionų moterų, įėjusių ir sekmingai veikiančių profesinio ir aukštai mechanizuoto karinio ir abelnai industrinio darbo srityse, kurios seniau buvo laikomos galimomis tik vyrams. Karas su savo baisiomis audromis sykiu bus išeksplodavęs į dausas ir išblaškęs su keturiais vėjais pasaką apie moterų silpnumą ir netinkamumą svarbesniems darbams.

Priedams, atrodo, kad karas yra pasikėsinęs ir ant sijonų, kaip kad pereitasis nusinešė ilgąsias kasas. Vis daugiau moterų matyt dėvint įvairias uniformas ir praktiškas kelnaites, bet tai nereiškia paaukavimą varsotumo ir grožės. Anaiptol. Geriausi madų ekspertai pašaukti ir jau suplanavę sukombinuoti grožę ir praktiškumą viename drabužyje, kuris tiks darbe prie komplikuotos mašinos ir bus žavus pažiūrėti jai grįžtant iš darbo.

Tokia Draugijų Talka Mus Džiugina ir Akstina

Mezgimas yra daug laiko ir pasiryžimo reikalaująs darbas, bet trokštančios pergalės ant fašizmo mezgėjos sunkumais nesiskundžia. Didžiausis jų rūpestis ir skundas būna tada, kada reikia sustoti mezgus, nes ištuštėjo vilnų fondas ir pritrūko vilnų. Iš tų pačių asmenų, iš kurių neseniai prašyta ir gauta aukų, iš naujo, per tankiai nesinori prašyti. Tokiuose atsitikimuose daug džiaugsmo ir akstinimo daugiau dirbti suteikia gauti iš toliau toki laiškai, kaip šie:

K. Petrikienė,
Brooklyn, N. Y.

Brangi Drauge:

Prisiunčiu dešimts dolerių tavo vardu. Būkite tokia gera perduoti į vilnų fondą dėl pagalbos Sovietų kovotojams už žmonijos laisvę.

Su pagarba,
EVA ŽVINGILAS,
Jewett, Conn.

Šios amerikiečių lietuvių spaudos veteranės auka ir laiškas brooklyniečių Moterų Apšvietos Kliubo ir mezgėjų susirinkime suteikė didelio paakstinimo toliau dirbti, o kovotojams duos daug šilumos priedangai nuo speigų.

O štai kitas toks solidarumo laiškutis nuo daugelio draugių — nuo organizacijos:

Maloni Drauge Sasna!

Čionai prisiunčiu čekį $37. Malonėki perduot $27 vilnų fondui, $10 Laisvės popieros fondui. Aukavo sekami:

Naujos Anglijos Moterų Sąryšis $25 vilnų ir $10 Laisvės popieros fondui, taipgi A. Kangisirienė ir K. Zlotkienė po $1 vilnų fondui.

Apie mūsų piknikus, kurie gerai pavyko, žadėjo parašyti į dienraštį pikniko komisija, todėl aš nerašiau.

Draugiškai,
J. STIGIENĖ.

Gražus tų draugių pavyzdis visiems—tiems, kurie išsigali prisidėt su auka.

Mezgėjų Rėmėja.

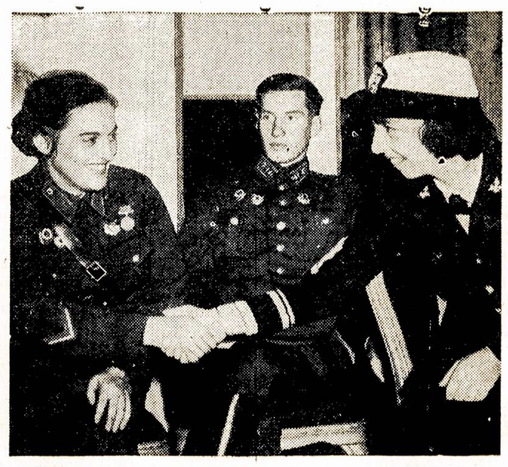

Leitenantas Grace Cheney iš WAVES (laivyno pagalbinės) sveikina leitenantą Liudmilą Pavličenko (kairėj) ir leitenantą Vladimir Pčelinceva, du Sovietų Sąjungos didvyrius, laike 500 jaunimo vadų pokilio New Yorke, suruošto Rusijai Karo Pagalbos jaunimo divizijos atidarymui rudeninės kampanijos už pagalbą SSSR.

Detroit, Mich.

Apie L. M. Pažangos Kliubą

Lietuvių Moterų Pažangos Kliubas laikė savo susirinkimą rugs. 17 dieną ir padarė keletą svarbių tarimų, apie kuriuos verta aprašyti. Nors jau mums gerai žinoma, kad pažangietės praėjusią žiemą padarė didelį žingsnį pirmyn su mezginiais Sovietų raudonarmiečiams ir Amerikos Raudonajam Kryžiui, numezgė ir paaukavo savo energiją ir triūsą dėl mūsų karžygių, kurie kaujasi už viso pasaulio laisvę ir demokratiją. Antras stambus žingsnis padarytas, tai per du atveju organizuotai nuėjo didelis skaičius pažangiečių narių ir aukavo savo kraujo Am. Raud. Kryžiui.

Trečias žingsnis, tai įsteigimas Moterų Choro Detroite, kuris netik kad buvo labai publikos guodojamas ir mylimas, bet viešam veikime sulošė didžiai svarbią rolę. Todėl praėjusių metų platforma pilnai atatiks ir šių metų veikime ir bus nepaprastai svarbus darbas.

Apie mėnuo laiko atgal, pažangietės pasigamino lakštus ir rinko aukas nupirkimui vilnų mezginiams. Dar ne visos blankos grąžintos, o jau surinkta apie $80. Tikimasi, kad bus dar daugiau.

Moterų choras jau pradėjo pamokas ir turi pagamintų keletą labai melodingų dainų, ir šią žiemą rengiasi susimokyti perstatyti gražią operetę. Todėl ragina drauges, kad skaitlingai lankytų pamokas.

Rugs. 5 d. pažangietės turėjo draugišką vakarą pas draugus Tamašiūnus. To parengimėlio buvo labai geros pasekmės, pelno liko apie $60.

Pakeltas klausimas karo pagalbos Kinijai, nukentėjusiai nuo Japonų banditų. Iš iždo paaukavo $10. Kadangi kliubietės veikia, tai ir narių gauna, įstojo 6 naujos narės.

Nuo dabar pažangietės sumanė pravesti gyveniman BULETINĄ; svetainėje, ant juodlentės bus atžymėta kasdieniniai nuotikiai iš pasaulinių įvykių ir kur kas veikiama, tad atėjus į svetainę labai daug bus galima sužinoti.

Įvairių mezginių darbu daugiausia pasižymėjus d. J. Butėnienė, taipgi yra keletas kitų narių, kurios nori būt Butėnienės konkurentai ir iš to visko susidaro didelis ir pagirtinas darbas.

Moterys ir merginos, kurios priklausote chore, nepamirškite, kad pamokos įvyksta kas savaitė trečiadieniais nuo 8 v. vakare, 4097 Porter st., kuriom laikas leidžia, kviečiame dalyvauti.

M. Alvinienė.

So. Boston, Mass.

So. Bostono moterys iš kalno rengiasi prie lietuvių masinio susirinkimo, įvyksiančio spalių 4 d., 3-čią val. po pietų, Municipalėj Svetainėje, E. Broadway, So. Bostone, kuriame kalbės P. Rotomskis, Sovietų Sąjungos generalio konsulo lietuvis atstovas; A. Bimba, Laisvės redaktorius ir daug kitų žymių kalbėtojų.

Kad tinkamiau prisirengus prie šio masinio susirinkimo, LLD moterys rugsėjo 13-tą d. turėjo draugišką pasikalbėjimą pas dd. Tamošauskus.

Į tą pasikalbėjimą atsilankė ne vien tik draugės, bet ir draugai, kurie davė gerų patarimų veikimui ir finansinės paramos Sovietų kovotojams. Prof. B. F. Kubilius, prezidentas Mass. Valstijos Lietuvių Komiteto Sovietų Sąjungai Gelbėti, perskaitė laišką nuo Bostono miesto majoro J. Tobino, kuris ragina visus visais galimais būdais duoti pagalbą Sovietų Sąjungos kovotojams jų sunkioj kovoj prieš baisiausį žmonijos neprietelį ir jo fašistines genges.

Pirmiausia buvo pakeltas mezgimo klausimas, kuris iki šiolei mūsų apylinkėj dar neįvykintas. Plačiai apkalbėjus tą klausimą, nutarta bandyti iš naujo ir tam darbui pradėti tapo išrinkta komisija. Į komisiją apsiėmė visos geros darbuotojos: Ivonne Niaurienė ir M. Krasauskienė iš moterų gražinimo organizacijos, B. Lazickienė, žinyčios Moterų Ratelio vadovė; B. Chubarkienė, LLD Moterų Skyriaus darbuotoja. Visos jos yra gerai patyrusios veikėjos ir jos gali atlikti didelius darbus. Prie to, Ivonne Niaura ir Mary Krasauskienė yra Keletos moterų gražinimo įstaigų savininkės. I. Niaurienė ką tik atidarė naują gražinimo įstaigą, su vėliausios mados įrengimais, plačiai lietuvių apgyventoj kolonijoj, 310 Broadway, So. Bostone, o M. Krasauskienė ant Windsor St., Cambridge. Tokiu būdu jos turi geriausių progų susisiekti su įvairių pažvalgų moterimis, ypatingai jaunuolėmis.

Veliju geriausio pasisekimo jums, draugės, pradėti tą taip svarbų darbą, o mes visais galimais budais jums padėsim.

Vėliau svečiai buvo pakviesti prie užkandžių, kuriuos aukavo dd. P. Žukauskienė ir H. Tamošauskienė. Bevakarieniaujant, d. B. Chubarkienė priminė, kad šis susirinkimas buvo šauktas pasitarimui, kaip geriausia prisirengti prie didžiojo masinio mitingo, kuris įvyks spalių 4 d., So. Bostone, dėl medikalės pagalbos Sovietų Sąjungos kovotojams. Tai draugės ir draugai aukavo sekamai:

Po $2: Ivonne Niaura, Mary Krasauskienė, K. Gabriunienė, J. Žekonis.

Po $1.00: M. Peshino, B. Tamošauskas, C. Žukauskas, H. Simanavičienė, B. Lazickienė, B. Chubarkienė. Viso $14, kurie bus priduoti Sovietų Sąjungos kovotojų medikalei pagalbai masiniame lietuvių parengime spalių 4 d., So. Bostone. Visiems aukotojams tariu nuoširdų ačių.

Jeigu kurios draugės dar norite prisidėti prie šio mūsų fondo, tai aukas prašau priduokite LLD moterų kasiercei d. B. Chubarkienei, 1426 Columbia Rd., So. Bostone.

H. Thomas.

Naujosios Anglijos Moterų Sąryšio Žinios

Tai jau keletas savaičių praslinko nuo mūsų sąryšio įvykusio pikniko. Bet daugumas darbų - pareigėlių taip sunaudoja laiką, kad net neįsivaizduoji jo šuolinį bėgimą.

Visapusiai vykusiai praleidom mes savo 6-tą metinį pikniką. Draugės montellietės skaitlingai buvo prisirengusios patarnauti pribuvusiems svečiams-viešnioms ir savo kolonijos pribuvusiems į pikniką.

Nashuaės, N. H., garbę mūsų piknike į padanges iškėlė draugė Vilkauskienė su dukrelėm — ir draugas Vilkauskas pilnai su jomis kooperavo. Jų šeima atvežė surinktų aukų ir dovaną laimėjimui. Ačiu jums, draugai, mes ir visuomenė įkainuojam jūsų nuoširdumą.

Iš Sąryšio Komiteto Pasitarimo

Pasitarta abelnos veiklos reikalais. Šiuo tarpu beveik visose kolonijose mūsų draugės dirba ilgas valandas, o tas, aišku, apsunkina draugijinį veikimą. Vienok, kur draugės mato svarbą, ten suranda ir laiko. Šiuo tarpu gražiai eina moterų veiklą Montelloj, Norwoode, Bostone, Cambridge, Worcesteryj.

Draugė M. Kazlauskienė, hudsonietė, dalyvavo piknike, atvežė pluoštą parduotų tikietų. Bet neteko pasikalbėti jų kolonijos veiklos reikalu.

Labai gražiai darbuojasi draugės stoughtonietės, brightonietės ir gardnerietės. Tos kolonijos nedidukės, bet mūsų draugės suranda laiko ir būdų savo veiklai.

Norėtųsi kiek daugiau girdėti apie Lynn, Lawrence, Haverhill, Bridgewater.

Šiuo baisių kovų momentu būtinas reikalas yra kiekvienai sąžiningai draugei stoti į veiklą. Įvairiais darbais reikalinga padėti Amerik. Raudonajam Kryžiui, Sovietų Sąjungai teikti medikalę pagalbą ir taip toliau.

Paskirta Aukų Iš Sąryšio Iždo Šiem Reikalam

Vietiniam apšvietos reikalam $50.

Sovietų medikalei pagalbai $50.

Brooklyniečių vilnų fondui $25.

Laisvės popieros fondui— $10.00.

Nutarta surengti prakalbas, grupiniai, susidėjus arčiausiai viena kitos esančioms dviems kolonijoms, vien sekmadieniais, nes paprastom dienom šiuo tarpu žmonės dirba įvairias valandas ir prakalbas surengti yra sunkoka.

Kolonijų draugės prašomos - raginamos prie gyvesnės veiklos. Ir nepamirškite, draugės, tarti žodį kitą spaudoj apie savo kolonijas.

M. K. S.

Ne Vien Kare, Bet ir Namie Yra Pavojų

New Yorke atidaryta nacionalė kampanija sukelti $5,000,000 apšvietai, kad supažindinti darbininkus su gyvybės ir sveikatos apsauga industrijoj. Pramogoj kalbėjęs lt. gen. Knudsen sakė, kad pernai visoj šalyje 18,000 asmenų darbe padėjo gyvastis, o keturi milionai tapo sužeista. Bet pirmu šių metų pusmečiu mirtingumas nuo nelaimių darbe padaugėjęs New Yorke 8 nuošimčiais, o W. Virginijoj net 51 nuošimčiu.

Prie figūros primieruotas viršus ir įstrižo audimo sijonas daro šią suknelę įdomia ir patogia. Tokios formos ir atskiras žaketukas būtų gražu. Forma gaunama nuo 8 iki 16-kos dydžio.

Norint įsigyti formą, reikia pažymėt numerį, dydį, įdėt 15 centų ir pasiųst užsakymą į Federated Press Pattern Service, 106 Seventh Ave., New York, N. Y.

Gaudami pėdę neužmirškite ir savo šalies reikalus — pirkite bonus ir stampas.

9—8—42

Mėlyni Kareiviai

20

Apysaka iš Lietuvos Žmonių Gyvenimo per Pirmąjį Pasaulinį Karą

Parašė JULIUS BUTĖNAS

(Tąsa)

— Man rodos, eina takučiu. Sustojo.

— Ar neturite duonos? — paklausė lietuviškai, sunkiai tardamas žodžius.

— Ne, neturime, mes einam netoli.

Keistai apsirengęs vyras atrodė labai išvargęs, alkanas, visas išbalęs. Patylėjęs kiek, pagrasino moterims: pridėjo pirštą skersai lūpų: — niekam nesakykit, kad mane čia sutikot.

— Tur būt, belaisvis, — atsiminė Alimienė. — Mūs Vincas pasakojo andai, kad miškuose dabar priviso daug pabėgusių iš vokiečių nelaisvės rusų kareivių. Jei plėšikas, būtų klausęs pinigų, ne duonos.

— Atgalio per mišką neikim, verčiau vieškeliu. Kas, kad toliau, bet drąsiau.

Į Pupalaiškius buvo gerokai kelio. Nuėjusios atrado mielo kiek gana, bet kažin kiek negalėjo imti, nes negalėjo panešti. Prisipylė pilnus maišelius ir tai kaip tik panešt. Žmogus, kurio lauke buvo tos balos, nesigailėjo.

— Kiti ima pinigus, bet aš ne. Dievo dovana. Be mano darbo atsirado. Pieva menka, tai nekokia man skriauda, kad čia duobes sukasė. Man nekoks nuostolis o žmonėms, gal būt, šiokia tokia nauda. Tegu naudojasi.

— Ot, kad kuriam raiste žibalo atsirastų, — išsitarė Jonienė. — Nereikėtų taip rūkti su balanomis.

—Taigi, bet kad pas mus nėra. O gal su laiku, kai bėdos prispirs, atrasim ir žibalą. Pirma šitų mano balų niekas nežinojo, niekam jos nerūpėjo, o dabar, žiūrėkim, net iš Vabalių moterys ateina... — juokavo žmogus.

Namo parsinešusios moterys tą mielą suvoliojo bandelėmis, ant pečiaus išdžiovino ir, iš bėdos, vartojo vietoj muilo.

— Na, kaip? — klausė atėjusi Alimienė.

— Šiek tiek slidina, bet putų jokių neišduoda. Dievo duotas muilas.

— Aš rengiuos paklausti, kaip dirba muilą, ir vis neprisirengiu. Dabar nesutinku tos moteriškės, kuri žadėjo mane pamokyti.

— Man andai Akstinienė pasakojo, kaip daro. Sako, reikia kokio ten mėlynojo akmenėlio, riebalų, šiaip mėsos.

— Sako, reikia gerų riebalų.

— Ne, nebūtinai. Galima, sako, šiaip kokios mėsos, netinkamos valgyti. Akstinienė pasakojo neseniai dariusi, ir jai pasisekęs. Viena kiaulė išgaišus, tai, sako, ir toji mėsa tiko muilui.

— Kaip su tokiu praustis?

— Burnai praustis galima geresnio, bet rūbams vis tiek, ar mes žinom, iš ko pirktinį daro? Iš kur mes žinom.

— Ot, kai nematai, tai nieko, bet žinant vis, rodos, ne taip. Kas, ligonį turite? — paklausė Alimienė, pamačiusį lovoj dienos metu gulintį Adomuką.

— Ligonis. Dar ne bet koks ligonis. Širyt nešė pieną į Gylį ir, sako, susitiko žandarą. Sako, nenusiėmė kepurės. Žandaras, sako, šoko ant jo kaip žvėris su arkliu, pradėjo bizūnu kapoti galvą. Sukruvino visą...

— Ir toksai užkliuvo.

— Ką jie žino — užsiuto, ir tiek.

— Labai sumušė?

— Kur tau, moterėle, negali nė kalbėti. Jam taip kalba užpuldinėja, o dabar negali nė žodžio ištarti.

— Davėt žinią tėvams?

— Ką tėvai padarys? Tegu kiek pagerės. Vilgom galvą šlapiais lopiniais.

— A, tai žvėrys tie žandarai!

— Dar taip niekam nesitaikė. Sako, kiti susipranta, kas reikia: pamato atlekiant, nusiima kepures. Nedidelė čia sunkenybė, na, bet jo, matyt, niekas nepamokė, o gal dar kas tyčia liepė nesiimti. Ką gi: tokį skriaudžia visi, pajuokia. Vargas jam, ne lengvystė ir prie jo.

— Betgi čia menki juokai.

— Argi visus išmokysi? Kitas ir pats supranta, o kitam ir kalte neįkalsi. Oi, yra mūs sodžiuj išdykusių. Nežinau, kaip ten iš tikrųjų buvo: ar kas jam liepė nesiimti kepurės ar jis pats užmiršo, nepamatė, bet dar gerai, kad baisiau neatsitiko. Galėjo visai užmušti. Būtų pataikę pačian smilkinin—ir baigta.

Po to sutikę žandarus žmonės iš tolo lenkėsi ir ėmė kepures. Jiems tat patiko. Pamatę nusiėmusius kepures stovint dar labiau pasipučia arba juokiasi žiūrėdami.

Adomukas po to sumušimo nemirė, bet pagulėjo dvi savaites lovoj. Atsikėlęs ilgai dar svirduliavo, kaip antelis. Pamatęs vokietį, krypuodavo kluonan slėptis. Lįsdavo šienan, ir ilgai reikėdavo aiškinti, kad jau nujojo pro šalį.

Tik atsikėlus iš lovos Adomukui, atgulė senis Burneika. Senam žmogui ne naujiena sirguliuoti, bet dabar jautėsi visai silpnai.

— Norėčiau kunigo, — ištarė kartą.

Jonas tą rytą skubiai pakinkė arklį ir išvažiavo Paliepin. Buvo pats laikas. Kunigas turėjo būti dar be mišios.

Sužinoję susirinko žmonės kunigo laukti. Bet laukia laukia — neparveža.

— Gal nėra namie?

— O gal kitur išvežtas?

— Bet jau kuris laikas. Žiūrėkit, kur jau saulė. Keista.

— Reikia važiuoti patikrinti, kas atsitiko.

Netrukus žiūri pro langą, kad per kalną ateina kunigas pėsčias.

— Toks senas, tik paeina ir pėsčias, — nusistebėjo susirinkusieji, nežinodami, ką daryti: eiti pasitikti ar ką.

— Kur dabar Jonas? — nebuvo kam atsakyti. Kunigas nekalbėjo. Jis ėjo ligonio išpažinties klausyti.

Moterys, priemenėj giedodamos šventas giesmes, protarpiais, viena į kitą pasižiūrėdamos, krūpčiojo arba povaliai kuštėjosi.

— Nejaugi su Jonu kokia nelaimė atsitiko?

— Matyt, jis Paliepį pasiekė, jei kunigas sužinojo. Gal su arkliu kas?

Baigęs klausyti išpažinties ir suteikęs komuniją, senelis kunigas atsisėdo prie stalo ir dūsavo. Niekas greit neįsidrąsino klausti, kodėl pėsčias. Jau buvo besirengiąs ir atgal eiti, bet Alimas susiprato.

— Einu aš savo pakinkysiu ir nuvešiu. Kaip dabar vėl pėsčiam eiti.

— Kas atsitiko? — pagaliau paklausė Jonienė, drebėdama iš baimės, kad nesužinotų ko baisaus.

Kunigas tik pamojo ranka.

— Tebūnie visa Dievo garbei. Žandarai kelyje sulaikė ir liepė Burneikai važiuoti su jais...

— ?!

— Nežinau, kuriam reikalui, bet, matyt, jiems pastotės skubiai prireikė.

— Betgi, dvasiškas tėveli, tokiu atsitikimu?

— Ką padaryti. Kristus ne tiek dėl mūsų kentėjo.

Kai kunigą išvežė, senis Burneika pamojo ranka, kad ateitų Jonienė prie lovos.

— Kas čia atsitiko? — tylutėliai paklausė.

— Nieko, tėvai, — atsakė, nenorėdama jo veikti.

Paskui, priėjus prie stalo, abejojo:

— Kažin, ar jam sakyti?

— Ar ligoniui? Gal, geriau ne. Paskui jis susijaudins, — patarė nutylėti ir Alimienė. — Kai bus kokia aiškesnė žinia, tada galima atsargiai pasakyti, bet dabar mes patys nieko tikro nežinom.

Stebėjosi susirinkę žmonės ir negalėjo niekaip suprasti tokio vokiečių pasielgimo. Galėjo pakelėj užsukti į žmogų ir pasiimti vežimą ir arklius. Reikalų degančių čia negali būti, ne kovų laikas.

Jonas grįžo tą pačią dieną. Pasirodo, kad jis turėjo iš dvaro nuvežti vokiečių panas namo...

XIII

Norkūniškė prieina prie Vabalių laukų. Dabar toji vieta priklausė valdžiai ir buvo pavirtusi kūdrynais, apaugusi vietomis nemažomis pušelėmis. Buvo laikas, kada visas tas plotas — apie du šimtu dešimtinių — priklausė Vabalių sodžiui. Dar yra atmenančių, kai tame plote sėjo. Tiesa, maža kas ten derėjo: nebent grikiai ar lęšiai, nes žemė nekokia — smėlynai, žvyrynai. Prieš keliasdešimt metų sodžiui kilo mintis paduoti rusų valdžiai prašymą, kad už Norkūniškę nereikėtų mokėti mokesčių, kad valdžia pripažintų tą plotą nenaudojamu. Rusų valdžia prašymą patenkino: visą plotą pripažino nenaudojamu ir... nusavino pavertė mišku. Patys Vabalių gyventojai paskui ėjo to miško sodinti. Bet parvežė blogų sėklų, ir retai kur išdygo sėtas medelis. Ilgainiui savaime sužėlė ėgliai, išdygo pušelės, tur būt, iš vėjo nuo miško atneštos sėklos.

(Daugiau bus)

Dr. A. PETRIKA

Mirties Bausmė

(Tąsa)

Iš pasmerktųjų namo Sing Sing kalėjime yra pabėgę tik trys kaliniai: du 1893 m. (abu kartu) ir vienas 1916 m. Pirmieji du nugalėjo sargą ir paimtais iš jo raktais atsirakino duris. Tačiau manoma, kad juodu prigėrė Hudsono upėj, nes tą naktį siautė audra, o juodu turėjo tik mažą valtelę. Tretysis kažkokiu būdu gavo revolverį, kuriuo vieną sargą nušovė, antrą dviem kulkom peršovė ir perlipęs per mūro sieną pabėgo. Tačiau už valandos sargai jį sugavo. Jis buvo italas, užmušęs savo draugą ir du policininkus, bandžiusius jį sulaikyti. Visi šie pabėgimai įvyko vidurnaktį, kai sargyba buvo sumažinta.

Pasmerktieji mirti kaliniai iš proto išeina gana dažnai. Mirties laukimas, nuolatinis savo gyvenimo dienų skaitymas — sugriauna kad ir tvirčiausius nervus. Vienas kalinys išsėdėjo pasmerktųjų name apie tris metus, kol išsikovojo sau bylos peržiūrėjimo. Pasirodė, kad jis buvo nuteistas nekaltai, todėl teisiant antru kartu — buvo išteisintas. Tačiau netrukus jis išėjo iš proto ir mirė. Matyt, kalėjimas jau nepataisomai buvo sužalojęs jo nervų sistemą. O jis buvo labai inteligentiškas žmogus, dramaturgas. Kai kurias jo dramas net New Yorke vaidindavo. Ir mirties laukdamas jis nesiliovė rašęs. Apskritai visi tie kaliniai, kurie yra buvę nuteisti mirti, o vėliau mirties bausmė jiems pakeista kalėjimu visam amžiui — retai kuris išlaikė savo protinę pusiausvyrą ilgiau 15-kos metų.

Vienas elektros mechanikas, dirbęs Auburn kalėjime, kartu buvo ir Sing Sing kalėjime budelis. Atrodė gana tvirtas vyras. Tačiau po kelių metų pastebėjo savo nervų irimą. Gydytojų patariamas, jis atsistatydino. Tačiau katastrofos neišvengė: netrukus jis pasikorė savo namų rūsy. Vakuojančiai vietai užimti atsirado net 700 kandidatų! Ar visi jie buvo sadistai, nežinau. Budelis, visų pirma, turi būti geras elektros žinovas, kad mokėtų savo auką efektingai ir be skausmo nužudyti, ne sužeisti.

D-ras Amos O. Squire, autorius knygos "Sing Sing gydytojas," ištarnavo šiame kalėjime apie 34 metus, 11-ka iš jų vyriausiu gydytoju. Per tą 11-ką metų buvo nužudyta 138 kaliniai. Taigi, jam teko pasakyti: "Šis žmogus jau miręs" 138 kartus! D-ras Squire mano, kad tokio skaičiaus pakanka bet kam. Jis atsistatydino iš savo vietos, nes pradėjo jausti neabejotinus beprotybės ženklus: pradėjo jausti nesuturimą norą prisiliesti prie žudomo kalinio, aiškiai žinodamas, kad toks prisilietimas jį mirštamai nutrenktų. Savo knygoj d-ras Squire smulkmeniškai vaizduoja paskutines pasmerktųjų valandas, valandas tų žmonių, kuriuos jam teko kasdien lankyti, su kai kuriais net susidraugauti, o paskui stebėti, kaip juos legaliai žudo!

Jokių narkotikų einantiems mirti neduoda; neduoda net gi degtinės. Rūkyti leidžia kiek tik kaliniai nori. Kai kurie jų net ir į elektros kėdę sėda cigarą rūkydami. Paskutinei vakarienei kalėjimo administraciją leidžia kaliniui pasirinkti ką tik jis nori. Ir kaliniai pilnai naudojasi ta palankia jiems tradicija; daugumas užsisako vakarienę tikrai ištaigingą!

Ar mirties bausmė pasiekia savo tikslą?

Aš nesu dogmatinis mirties bausmės priešas. Žmonių tarpe yra degeneratų, recidivistų, nevertų gyventi. Tik kažin, ar mirties bausmė, kaip sunkiausia bausmė, pilnutinai atlieka tą paskirtį, kuri jai numatoma? Rodos, mirties bausmė savo baisumu turėtų atgrąsinti bet ką nuo pasikėsinimo prieš kito gyvybę; rodos, turėtų įkvėpti baimę ir supratimą kiekvienam žmogui, kad už atėmimą bet kam gyvybės — ir pats savo neteksi! Tačiau ar taip yra? Atrodo, kad ne. Iš vienos pusės, visuomenė reikalauja "akies už akį, danties uždant": bausti žmogžudžius mirtimi. Iš antros pusės, ta pati visuomenė, nenorėdama pasirodyti barbariška, teikia žmogžudžiams — įstatymų keliu — visokių lengvatų, kad tik jie nebūtų mirtimi nubausti. O jeigu jau kuriam ir tenka patirti pilną bausmę, tai visuomenė tą bausmę kiek galėdama švelnina: išranda juo lengviausią, juo neskausmingiausią žudymo būdą, kad tik nusmerktasis mirties nebijotų. Sergantį pasmerktą kalinį gydo, kol jis pasveiksta, kalėjime esantį kasdien lanko gydytojai ir psichiatrijos specialistai, tiria ne tik jo kūną, bet ir protą, jo nervus; duoda jam geresnį valgį, negu kitiems kaliniams, o prieš mirtį net tikrą puotą jam iškelia! Pasmerktųjų kalėjime didžiausia švara, moderniški vandentiekiai bei kanalizacija, knygynas, radijas, patefonas, ligoninė. Jeigu jau visuomenė nori mirties bausme įkvepti potencialiams kriminalistams baimę, tai ji privalo tą bausmę vykdyti kuožiauriausiai, draskyti kalinį į keturias dalis, kaip kad viduramžiais buvo daroma: kalinius turėtų kankinti visais šventosios inkvizicijos įrankiais, kad tik kalėjimas atrodytų baisesnis. Bet "civizuota" visuomenė juk negali elgtis barbariškai, todėl ji yra ir nenuosaiki ir nelogiška.

Vienose tik J. A. Valstybėse piktadariai kasmet užmuša 12,000 žmonių, arba po 33 kas dieną. Tačiau tik šeštas žmogžudys sugaunama, tik dvyliktas nuteisiama ir tik vienas iš 122 nubaudžiamas mirtimi. Taigi, atrodo, kad mirties bausmė iš viso yra tik farsas, neturįs jokios grasomos reikšmės, nesukeliąs baimės. Kalėjimų (suaugusiems) išlaikymas Amerikos žmonėms kasmet kaštuoja 36,000,000 dol., o nepilnamečiams — apie 14,000,000 dol. Sąmoningi padegimai kasmet duoda apie 2,000,000 dol. nuostolių. Nužudytų žmonių uždarbis vertas 127,000,000 dol. per metus, o kalinių — 87,000,000 dol. Apskaičiuojama, kad vidutiniškai visokie nusikaltimai J. A. Valstybėms duoda kasmet tiesiogių ir netiesiogių nuostolių apie 13 bilijonų dolerių!

(Bus daugiau)

Montreal, Canada

Moterų Darbas — Pavyzdis Visiems

Šis Suvienytų Tautų karas prieš Hitlerį ir jo ašies sąjungininkus yra visų žmonių karas. Todėl užduotis atsistoja pati savaime prieš visus lygiai. Aukščiausiai pasiaukavusieji mūsų narsieji didvyriai uniformose — kariai su ginklu rankoje pasiruošę žygiuoti į karo frontą kovoje prieš Hitlerio govėdų gaujas. Civiliai, vyrai ir moterys, pasilikę namuose, turi rūpintis, kad jie būtų apginkluoti, aprengti ir pavalgydinti. Iš to seka, kas dirba karo industrijoj: ginklų, maisto ir drabužių gamyboj, turi pasispausti su visa energija, kad savo darbu išduoti kuo daugiau produkcijos.

Yra ir daugiau būdų karo pastangoms padidinti, tai yra liuoslaikiu nuo darbo valandų dirbtuvėje ką nors padirbėti. Reikia tik turėti tam noro (o noras turi būti, jei norime laimėti karą ir kaip galima greičiau). Vieną iš geriausių pavyzdžių Kanados lietuvių tarpe rodo, tai **Montrealo Lietuvių Moterų Mezgėjų Raudonojo Kryžiaus Ratelis.** Nors savo skaičium dar nėra perdaug didelis, bet šis pasišventusių moterų ratelis yra atlikęs jau daug gerų darbų. Nežiūrint, kad beveik visos šio ratelio moterys dirba ir turi atlikti namų ruošą, jos intensyviai mezga mezginius ir siuva siuvinius dėl Kanados Raudonojo Kryžiaus, kuris rūpinasi šelpimu nukentėjusių nuo karo ir reikalingais daiktais dėl karo ligoninių. Garbė mums Montrealo lietuviams turėti tokių moterų, kurios dirba šį kilnųjį darbą dėl Kanados Raudonojo Kryžiaus.

Jos neapsirubežiuoja vien tik ant to darbo. Jos dar ir daugiau dirba. Štai šio ratelio dvi jaunuolės, abidvi mokyklą lankančios, Nellie Kielaitė ir Sofie Juškevičaitė, laike vasaros atostogų, vietoj laisvai praleisti laiką ir pailsėti, apart mezgimo Raudonajam Kryžiui, pasiuvo iš jų pačių aukotos medžiagos po gražią antklodę dėl Sovietų Sąjungos kovotojų ir pridavė Sovietų Rėmimo Komitetui Kanadoje. Šis tų jaunuolių pasiaukavimas gali būti puikus pavyzdis suaugusiems.

Dar daugiau, paskutiniame savo susirinkime šis Lietuvių Moterų Mezgėjų Raudonojo Kryžiaus Ratelis nutarė pasirūpinti pasiųsti dovanas **visiems** lietuviams kariams Kanados armijoj čia ir užjūryj. Jos ryžtasi, nei kiek nepertraukdamos Raudonojo Kryžiaus darbo, savo lėšomis supirkti medžiagą ir rankų darbu padarytais mezginiais ar kuo kitu apdovanoti su Kalėdomis visus lietuvius Kanados armijoje. Savaime, tas sudarys nemažai išlaidų. Darbą jos gali paaukoti ir aukoja, bet siūlus ir kitus reikmenis reikės supirkti. Kad sukelti pinigų reikiamai medžiagai dėl kalėdinių dovanų kareiviams, šis ratelis ruošia **VAKARIENĘ sekmadienį, spalių (October) 4 dieną, Lietuvių Vytauto Kliubo salėj.** Visų lietuvių, kurie neapkenčia brutališkų Hitlerio gaujų, kurie trokšta, kad kuo greičiau jų karo mašinerija būtų sutriuškinta, **būtina pareiga dalyvauti šioje vakarienėje, paremti moterų kilnius darbus. Prisidėkime visi prie kalėdinių dovanų mūsų broliams lietuviams Kanados armijoj, kurie ranka rankon su visais kitais Kanados ir Suvienytų Tautų kariais laukia valandos maršavimui į Berlyną!**

Taigi, kaip matome, mūsų moterys dirba kilnų ir naudingą darbą remdamos Raudonąjį Kryžių ir armiją. Kitais žodžiais, jos jei ne su ginklu, tai darbu randasi karo fronte. Paimkime visi pavyzdį iš jų. Panašių darbų yra daug. To reikalauja ši šalis. To reikalauja mūsų gimtinis kraštas Lietuva. Ypatingai moterys, kurios dar nėra šio moterų ratelio narėmis, turėtų stoti į jį ir padėti Raudonojo Kryžiaus darbams. Šis ratelis renkasi kas penktadienį DLK Vytauto Neprigulmingo Kliubo salėj, 2159-61 St. Catherine St. East. Kliubas duoda svetainę veltui ir abelnai Kliubo pirmininkas J. Vilkaitis ir nariai, kurie trokšta greičiau nugalėti hitlerizmą, rodo ypatingą kooperaciją šitam darbui. Moterys čia susirinkusios pasidalina darbu, sugrąžina padarytą darbą ir pasiima daugiau. Pageidautina, kad kuo daugiau moterų dalyvautų.

Korespond.

Lowell, Mass.

Liūdnas Įvykis

Sunkiausias liūdnumas palietė draugų Kojučių šeimą. Liūdi ir visi jų giminės ir draugai. Mūsų buvusi gera draugė Katrina Kojutienė, žmona draugo Kazimiero Kočio, gyvenančio 40 Fulton St., išsirgus keletą mėnesių, pasimirė rugsėjo 18 dieną šių 1942 metų.

Draugė Katrina — Kiasė (Cassie angliškai), kaip ją paprastai vadindavom draugiškame išsireiškime, buvo linksmaus būdo ir mylėjo pažangiųjų draugų sueigas, kuriose ji sveika būdama uoliai dalyvaudavo.

Kiasė ne tik dalyvaudavo visuose pažangiųjų parengimuose, bet ir veikliai darbuodavosi. Kuomet čia gyvavo Lietuvių Balso Choras, (jis antri metai nebegyvuoja), tai draugė Kojutienė su viena dukrele Emile ir sūnumi William, taipgi ir jos vyras K. Kojutis, rūpestingai dalyvaudavo choro susirinkimuose, pamokose dainų ir uoliai darbavosi choro palaikyme. Chore ji buvo visų jaunuolių mylima ypata.

Velionė buvo narė šių pažangiųjų organizacijų: LDS 110-tos kuopos; Lietuvių Piliečių Kliubo ir vėlesniuoju laiku, LLD 44-tos kuopos.

Tai tokį gražų rekordą draugė K. Kojutienė užsidirbo gyvendama ir už savo darbus atsakė. Katrina mylėjo pažangų judėjimą, nors ji neseniai pradėjo progresuoti. Čia jai daug gelbėjo jos gyvenimo draugas Kazimieras (Charles) Kojutis — senas "Laisvės" skaitytojas.

Žinoma, atsiekimui didesnio progreso gyvenime reikia daugiau ir laiko, ypač, kuomet pradedama vėlesniame gyvenimo amžiuje. Labai gaila, kad Katrina peranksti numirė, nors jau buvo apie penkiasdešimtis metų amžiaus.

Sakoma, kad Kojutienė turėjo ryšius ir su lietuviška Juozapine parapija. Jeigu tas tiesa, tai pasirodo, kad pažangesnei moteriai, kad ir parapijietei, visai nekliudė dalyvauti ir aktyviai veikti pažangiųjų judėjime.

Kiti parapijiečiai irgi turėtų pasiimt pavyzdį iš to. Kol esate sveiki ir gyvi, stokite į pažangiųjų judėjimą ir kartu su progresyviais darbuokitės už greitesnį sunaikinimą kruvinojo fašizmo pasaulyje ir greitesnį įvykdinimą pasaulyje laisvės ir demokratijos visai žmonijai.

Draugė Kojutienė labai sunkiai ir ilgai sirgo inkstų ir aukšto kraujo spaudimo liga ir pagaliaus penktadienio ankstyvą vakarą, kuomet saulutė jau rengėsi nusileisti, kartu amžinai nusileido ir mūsų draugės Kiasės brangi gyvybė. Skaisti saulutė vis tekės ir leisis, bet draugės Kojutienės gyvybė niekad nebeužtekės ir nebešvies mūsų tarpe, nes ji užgęso amžinai.

Esant tam tikrose aplinkybėse, Kojutienė tapo palaidota su bažnytinėm apeigom. Velionė paliko dideliam nuliū-

(Tąsa 5-tam puslapyj)

VOKIEČIAI VIENAME SEKTORIUJE ĮVARĖ KYLĮ STALINGRADAN; KITUR SOVIETAI ATKARIAVO APIE 30 POZICIJŲ

Sovietų Oficialiai Pranešimai

Maskva, rugs. 29. — Vidunaktinis Sovietų pranešimas:

Mūsų kariuomenė kovėsi su priešais srityse Stalingrado, Mozdoko ir Siniavino.

Stalingrado srityje sovietinė kariuomenė vedė didelius mūšius prieš skaitlingesnes priešų jėgas.

Apie dvi vokiečių divizijos ir 150 tankų padarė smarkią ataką prieš šiaurvakarinius Stalingrado priemiesčius.

Po įveržtų kautynių, grupė priešų tankų įsiveržė į darbininkų buveinių centrą, kur dar tebeeina mūšiai. Per dieną mūsų kovotojai sunaikino apie du pulkus vokiečių pėstininkų ir išmušė iš veikimo 50 priešų tankų.

Į šiaurių vakarus nuo Stalingrado sovietinė kariuomenė tebeveda mūšius. Pagal dar nepilnas skaitlines, buvo sudaužyta aštuoni vokiečių tankai ir užmušta daugiau kaip 1,000 priešų kareivių ir oficierių per 24 paskutines valandas. Pagrobta 11 kulkasvaidžių, dvi kanuolės, tam tikras kiekis amunicijos ir įvairių įrengimų.

Hitlerininkai pradėjo eilę kontr-atakų sektoriuje, laikomame sovietinės kariuomenės dalinio "N"; jie stengėsi atgriebt pozicijas, kurios buvo iš jų atimtos diena pirmiau, bet visos tos kontr-atakos buvo atmuštos ir apie trys vokiečių kuopos nušluotos.

Į šiaurių vakarus nuo Rževo mūsų kariuomenė bombardavo priešų apsigynimo linijas, o paskui prasiveržė per jas. Per dviejų dienų mūšius buvo atvaduota 25 apgyventos vietos nuo vokiečių fašistų įsiveržėlių.

Pagal dar nepilnus skaitmenis, tapo sunaikinta 2,000 vokiečių kareivių ir oficierių, aštuoni jų orlaiviai, šešios baterijos kanuolių, penkios mortiros, 16 prieštankinių patrankų, 26 kulkasvaidžiai, trys amunicijos sandėliai ir 75 pavieniai apkasai ir kanuolių lizdai. Taipgi pagrobta kiekis priešų reikmenų ir karių.

Mozdoko srityje (Kaukaze) priešų tankai ir pėstininkai padarė tam tikrą skaičių įtužusių atakų viename sektoriuje. Po įtempto mūšio, priešams pavyko užimt vieną apgyventą vietą. Buvo sudaužyta kiekis vokiečių tankų ir užmušta virš 200 hitlerininkų.

Į pietų rytus nuo Novorossiisko sovietinė kariuomenė veikliai kovojo ir atgriebė šiek tiek ploto. Buvo nušluota daugiau kaip 1,200 vokiečių ir rumunų ir paimta nelaisvėn tam tikras skaičius priešų per dieną.

Siniavino srityje sovietinė kariuomenė vedė mūšius prieš vokiečius, kurie buvo įvarę kylį į mūsų apsigynimo pozicijas.

Raudonarmiečiai, komanduojami Marakovskio, išmušė vokiečius iš vienos svarbios aukštumos. Buvo sudaužyta trys vokiečių tankai ir du šarvuoti automobiliai ir užmušta apie visa kuopa hitlerininkų kariuomenės.

Maskva, rugs. 28. — Į šiaurių vakarus nuo Stalingrado vienas didelis sovietinės kariuomenės dalinys per dviejų dienų veiksmus užmušė 2,000 priešų ir sunaikino 15 jų tankų, 11 kanuolių ir 23 kulkasvaidžius.

Mozdoko srityje vienas raudonarmiečių dalinys per atkaklias kautynes sunaikino kuopą priešų karių.

Kitas sovietinis dalinys užėmė vieną aukštumą Leningrado fronte. Buvo sunaikinta 22 priešų fortukai per dviejų dienų mūšius. Kitame sektoriuje mūsų žvalgai užmušė 300 priešų. Buvo nušauta žemyn keturi vokiečių orlaiviai.

Voronežo srityje tapo atmušta ataka priešų pėstininkų bataliono ir aštuonių tankų. Visi tie tankai išmušti iš veikimo ir priešai išvaikyti.

VISŲ MASSACHUSETTS LIETUVIŲ MASINIAI SUSIRINKIMAI

Spalių 4 d., po Pietų — So. Bostone, Vakare — Montelloj;
Spalių 11 d., 2 valandą po Pietų — Worcesteryje

Kalbėtojai Bus Žymūs, Kurie Seka Dabartinę Pasaulio Situaciją

1. Massachusetts valstijos gubernatoriaus atstovas.
2. Hon. Maurice J. Tobin, Bostono miesto majoras.
3. Dr. Hugh Cabot, Russian War Relief prezidentas Massachusetts valstijoje.
4. P. Rotomskis, Sovietų Sąjungos konsulato atstovas.
5. Antanas Bimba, "Laisvės" redaktorius.
6. Prof. B. F. Kubilius, prezidentas Mass. valstijos Lietuvių Komiteto.
7. Muzika ir dainos; išpildys garsioji rusų mišri grupė šokėjų ir dainininkų. Taipgi bus dar ir daugiau. Svečių bus iš **Lowell, Haverhill, Lawrence, Lynn, Peabody, Cambridge, Brighton, Sommerville, Readville** ir iš daugelio mažyčių miestelių.

Taigi, didžiai gerbiamoji publika, atminkit, kad spalių-October 4 d., kaip trečią valandą po pietų, mes visi ir visos turime būti South Bostono Auditorijoj masiniam mitinge, kurį rengia Mass. valstijos **Medikalei Pagalbai Komitetas** arba **Russian War Relief, Inc.** Prie šio mitingo buvo pradėta rengtis apie pora mėnesių tam atgal. Nepaisant, kad mes visi esame užimti savuose darbuose, komitetas turėjo daug mitingų ir dalinai daug dirbo, tačiau mes, draugai ir draugės, geraį žinome, kad sutriuškinti pasaulio nevidonus, tai mes turime dar energingiau dirbti ir raginti visus mūsų draugus ir prietelius prie visokių darbų. Sovietų Sąjunga lieja kraują ne tik už savo šalį, bet už visą žmoniją ir kas yra gera ir naudinga dėl žmonijos gerovės. Rusai lieja savo kraują, tai kaipgi gali rastis žmogus, kurie nieko nedarytų Sovietų Sąjungos karo pagalbai? Aišku gali būti kiekvienam, kad ką mes tik darome dėl padėjimo Sovietų Sąjungai, tai darome dėl mūsų brolių labo, kurie kariauja po visą pasaulį už laisvę. Mūsų akyse, Sovietų Sąjunga sudaro pažibos ir šviesos sieną tarp fašizmo ir demokratijos. Mes turime viską daryti, kad toji siena Sovietų Sąjungos būtų stipri ne tik apsigynime, bet ir nušlavime fašizmo nuo šio žemės kamuolio. Laisvė tiktai gali būti visam pasaulyje tuomet, kuomet viskas yra laisva ir žmoniškai tvarkoma. Prie fašizmo, juk nebus laisvės niekam. Niekšiška fašistų propaganda, kuri daugumai iš mūsų yra žinoma, turi būti entuziastingai mūsų brolių lietuvių iššluota iš mūsų jausmų ir minčių. Štai rašytoja Dorothy Thompson, rugs. 9 d. "Boston Globe," sako savo rašte, kad daugelis lietuvių sponsoruoją ir gelbstį fašistiniam oktopui ir tam niekas nesipriešina. Tai gėda, kad per šimtmečius vergavę lietuviai dar turi bent kokius ryšius su nacizmu. Kad yra parsidavėlių lietuvių, kurie tarnauja fašizmui, tai nėra ir negali būti jokios abejonės. Bet mes žinome, kad daugelyje atsitikimų, apart vadų, yra nekaltų žmonių, kurie yra įsipainioje tuose lizduose ir sukasi tokiuose verpetuose, kurie yra priešingi laisvei, demokratijai ir tobulybei žmogaus.

Massachusetts Lietuvių Medikalei Pagalbai Komitetas kviečia visus geros širdies lietuvius būti South Boston Municipal Auditorijoj trečią valandą po pietų svarbiausiam tikslui, susipažinti su dabartine pasaulio situacija ir apkalbėti mūsų reikalus. Žinios, kurios pasiekia mus, sako, kad Vokietijos fašistai smaugia lietuvius, baigia praryti lietuvių duoną, sunaikinti gražias lietuvių girias, kad apsišildžius save, nes žiema jau artinasi ir su žiema artinasi fašizmui didelis pavojus.

Taigi, broliai ir seserys, kur tik nesutiksite savo kaimynus, draugus ir drauges, paraginkite juos atsilankyti į masinius mitingus South Bostone, Montelloj ir Worcesteryj.

Montelloj mitingas įvyks 7:30 val. vakare.

Worcesteryj bus spalių 11 d., vakare.

Lietuvių Medikalės
Pagalbos Komitetas
Mass. Valstijoj,
Sekretorius.

Maskva. — Raudonoji žvaigždė rašo, jog Stalingrade per tris mėnesius nebuvo lietaus, bet rugs. 28 d. jau pasirodė šalna.

Maskva. — Vienoje dalyje Stalingrado fronto raudonarmiečiai išvaikė 200 nacių tankų, sunaikindami dalį jų.

PRANEŠIMAI IŠ KITUR

EASTON, PA.

LDS 51 kp. susirinkimas įvyks spalių 4 d., 1:00 val. dieną, YMHA Salėje, Ferry ir Walnut St. Visi nariai maloniai kviečiami dalyvauti susirinkime. — E. Farion, Sekr. (229-231)

BROCKTON, MASS.

Masinis susirinkimas įvyks sekmadienį, spalių 4 d. Winthrop School Salėje, Main St. Kalbės Povilas Rotomskis, Sov. Sąjungos konsulato lietuvis atsovas ir Antanas Bimba, "Laisvės" redaktorius. Taipgi dainuos Montello Liuosybės Choras ir Moterų Grupė. Pradžia 7 v. v. Kviečia visus dalyvauti Pažangiųjų Lietuvių Taryba Sovietų Sąjungai Gelbėti. (229-231)

BINGHAMTON, N. Y.

ALDLD 20 kp. Moterų Skyriaus susirinkimas įvyks penktadienį, 2 d. spalių, 315 Clinton St. Pradžia 7:30 v. v. Draugės, šis susirinkimas bus svarbus, tad visos būtinai turime dalyvauti. Prie progos, atsiveskite ir naujų kandidačių prirašyti. — M. K. (229-231)

WORCESTER, MASS.

LLD 11 kp. susirinkimas įvyks 1 d. spalių, ketvirtadienio vakare, 8 val., 29 Endicott St. Nariai, kurie nenorite būti išbraukti, dalyvaukite susirinkime, užsimokėkite duokles, arba perduokite kitiem užmokėti jūsų duokles. — J. M. Lukas, Sekr. (229-230)

STATEMENT OF THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, CIRCULATION, ETC., REQUIRED BY THE ACTS OF CONGRESS OF AUGUST 24, 1912, AND MARCH 3, 1933

Of Laisve, published daily except Sunday at Brooklyn, N. Y. for October 1, 1942.

State of New York.
County of Kings.
ss.

Before me, a Notary Public in and for the State and county aforesaid, personally appeared Mary Sincus, who, having been duly sworn according to law, deposes and says that she is the Business Manager of the Laisve and that the following is, to the best of her knowledge and belief, a true statement of the ownership, management (and if a daily paper, the circulation), etc., of the aforesaid publication for the date shown in the above caption, required by the Act of August 24, 1912, as amended by the Act of March 3, 1933, embodied in section 537, Postal Laws and Regulations, printed on the reverse of this form, to wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business managers are:
Publisher Laisve, Inc., 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.
Editor Roy Mizara, 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.
Managing Editor Roy Mizara, 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.
Business Manager Mary Sincus, 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

2. That the owner is: (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding one per cent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a firm, company, or other unincorporated concern, its name and address, as well as those of each individual member, must be given.)
Laisve Inc. 46 Ten Eyck Street, Brooklyn, N. Y.
Pres.—Joseph Weiss, 857 55th St., Brooklyn, N. Y.
Vice-Pres. — Eva Mizara, 37-06 72nd St., Jackson Heights, N. Y.
Sec'y-Treas. — John Gasiunas, 419 Lorimer St., Brooklyn, N. Y.

3. That the known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: (If there are none, so state.)
Lithuanian Co-operative Publishing Society, Inc., 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.
J. Kairys, 17-11 Suydam St., Brooklyn, N. Y.
G. Nalivaika, 8448 — 89th St., Woodhaven, N. Y.
Geo. Zablackas, 70-42 Link Court, Maspeth, N. Y.
D. M. Sholomskas, 1938 Linden St., Brooklyn, N. Y.
P. Taras, 427 Lorimer St., Brooklyn, N. Y.
H. Yeskevich, 427 Lorimer St., Brooklyn, N. Y.
A. Gilman, 131-47 230th St., Springfield Gardens, N. Y.
P. Bechis, 4 Morris Lane, Great Neck, N. Y.
Frank Buck, 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.
J. Grubis, 56 Ten Eyck Street, Brooklyn, N. Y.
A. Balčiunas, 321 Chauncey St., Brooklyn, N. Y.
Ch. Balčiunas, 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

4. That the two paragraphs next above, giving the names of the owners, stockholders, and security holders, if any, contain not only the list of stockholders and security holders as they appear upon the books of the company but also, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting, is given; also that the said two paragraphs contain statements embracing affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner; and this affiant has no reason to believe that any other person, association, or corporation has any interest direct or indirect in the said stock, bonds, or other securities than as so stated by him.

5. That the average number of copies of each issue of this publication sold or distributed, through the mails or otherwise, to paid subscribers during the twelve months preceding the date shown above is 15,470. (This information is required from daily publications only.)

MARY SINCUS,
Business Manager.

Sworn to and subscribed before me this 29th day of September, 1942.

LILLIAN COLWELL,
Notary Public Kings County,
Clks. No. 488. Reg. No. 3138.
Term expires March 30, 1943.

DR. J. J. KAŠKIAUČIUS
Telefonas: HUmboldt 2-7964
530 Summer Avenue
Arti Chester Avenue
NEWARK, N. J.
VALANDOS: 2-4 ir 6-8
Nėra valandų sekmadieniais.

Lowell, Mass.

(Tąsa nuo 4-to pusl.)

dime savo vyrą Kazimierą, sūnų Williamą, dvi dukteris: Mary — religijinės ligoninės slaugę ir jaunesnę dukterį Emilę. Taipgi senus labai religijinius tėvus, šešias seseris ir vieną brolį.

Šiuomi išreiškiu giliausią apgailestavimo užuojautą pasilikusiai liūdinčiai šeimynėlei, o mirusiai Katrinai lai esti ramus ilsėjimasis motinoj žemelėj, kuri vėliaus ir kitus priglaus amžinam atilsiui.

J. M. Karsonas.

Red Lake, Canada

Red Lake randasi 160 mylių nuo gelžkelio; susisiekimas iš lauko pusės orlaiviais ar vasaros laiku botais (laivais). Red Lake apylinkėj randasi apie šešias aukso kasyklas. Didelė kasykla Howey Gold praeitais metais rugsėjo mėnesio 30 d. užsidarė, kur dirbo daug lietuvių. Kasyklą uždarius, daug lietuvių paliko Redlėką. Šią vasarą ir keli lietuviai išvažiavo. Tai tokiu būdu mūsų kuopos, L. L. Draugijos S. D. K. L. S. Pašalpos Draugijos, sumažėjo nariais.

Dabar kelios aukso kasyklos užsidarė atėjus karui.

M. Deedas.

J. GARŠVA
Graborius-Undertaker
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Išbalsamuoja ir laidoja ant visokių kapinių
VELTUI ŠERMENINĖ (KOPLYČIA)
Parsamdo automobilius ir karietas veselijom, krikštynom ir kitkam
231 BEDFORD AVE.
BROOKLYN
Telephone: EVergreen 8-9770

FOTOGRAFAS
Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių. Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliavoju įvairiom spalvom.
JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn
Kamp. Broadway ir Stone Ave. prie Chauncey St., Broadway Line
Tel. GLenmore 5-6191

Clement Vokietaitis
Lietuvis Advokatas
66 COURT STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. TRiangle 5-3622
168 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 8-7179

Le VANDA
FUNERAL PARLORS
Incorporated
J. LeVanda—L. LeVanda
Tėvas ir Sūnus Levandauskai
UNDERTAKER
337 UNION AVENUE
BROOKLYN, N. Y.
Tel. STagg 2-0783
NIGHT—HAvemeyer 8-1158

F. W. Shalins
(Shalinskas)
Funeral Home
84-02 Jamaica Ave.
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Tel. VIrginia 7-4499

Chicagos Žinios

Pasimojo Sukelti $50,000

Pagaliau Chicagoje susiorganizavo Russian War Relief Komiteto Tautinis Skyrius, kurį sudaro sveturgimiai ir čia gimę, sveturgimių kilmės žmonės. Komitetas nusitarė sukelti 50,000 dolerių Sovietų Sąjungos medikalei pagelbai.

Minėto skyriaus prezidentu išrinktas Rev. J. J. Pelikan, prezidentas Slovakų Nacionalio Susivienijimo. O vice-prezidentais išrinkti S. R. Pulaski, Amerikos Slavų Kongreso ir Lenkų Romos Katalikų Unijos prezidentas ir Myron Mickloff, kuri atstovauja Suvienytų Rusų Amerikinį Komitetą teikimui pagelbos Sovietų Sąjungai.

Komitetas susideda iš keliolikos veikėjų ir atstovų įvairių organizacijų. Lietuviai irgi turi savo atstovybę šiame komitete. **Rep.**

Maskva, rugs. 28. — Skaičiuojama, kad 36,000 vokiečių yra įsiveržę į Stalingrado miesto ribas.

★ LIETUVIŠKAS ★
TRAKTYRIUS
(VALGYKLA IR ALINĖ)
Rheingold Extra Dry Alus
Didelis pasirinkimas visokių
Vynų ir Degtinės
Importuotų ir Vietinių
Kasdien Turime
KARŠTŲ UŽKANDŽIŲ
JUOZAS ZEIDAT
Savininkas
411 Grand St. Brooklyn

Green Star Bar & Grill
Lietuviškas Kabaretas
★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★
Kas nori gražiai laiką praleisti, pasilinksminti ir pasišokti užeina pas "Green Star Bar and Grill," nes žino, kad visados bus patenkinti.
Linksma Parė Kiekvieną Šeštadienį!
TURIME GERŲ VYNŲ IR DEGTINIŲ
Ateikite pasimatyti su Giviais
Geriausias Alus Brooklyne

Stai adresas:
459 GRAND ST.
Skersai nuo Republic Teatro
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EV. 4-8698

MATEUŠAS SIMONAVIČIUS
Gražiai Įrengta Susiėjimams Įstaiga
Vietos ir importuotos degtinės ir vynai, geriausių bravorų alus ir ėlius. Kada būsit Brooklyne, užeikite susipažinti.

Kiekvieną subatą karšta vakarienė. Atskiras kambarys užėjimui su moterimis. Nedėliomis atdaras nuo 1 val. dieną iki vėlai.
426 SOUTH 5th ST. BROOKLYN, N. Y.
Blokas nuo Hewes St. eleveiterio stoties. Tel. EVergreen 4-9508

Lietuvių Rakandų Krautuvė
FURNITURE
409 ir 417 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-8451
IŠDIRBĖJAI IR PARDAVĖJAI
Geriausios Rūšies Rakandų
Duodame ant lengvų išmokėjimų be jokių nuošimčių
JŪS NIEKUR NEGAUSITE PIGIAU
Kaip Petraičių Krautuvėse
M. PETRAITIENĖ ir SŪNAI

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
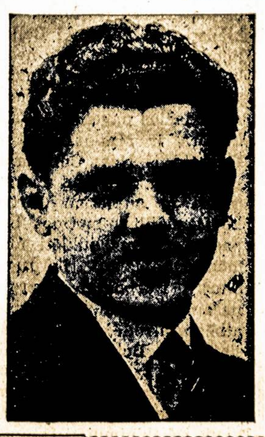
DIREKTORIUS LAIDOTUVIŲ
★ ★ ★
Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime moderniską patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.
★ ★ ★
1113 Mt. Vernon St.
Philadelphia, Pa
Telefonas Poplar 4110

New Yorko ir Apielinkės Žinios

MINIA NEWYORKIEČIŲ PAGERBĖ KOVINGĄ MOČIUTĘ BLOOR

Virš 1,200 newyorkiečių, jaunimo ir senimo, susirinko į Riverside Plaza viešbutį, New Yorke, pereito sekmadienio vakarą pagerbti kovingą Močiutę Bloor, kuri virš 50 iš savo 80 metų amžiaus praleido kovose už darbininkų ir visų amerikiečių demokratines teises ir laisves.

Močiutė į šį bankietą atvyko ne iš pasilsio, bet iš trijų mėnesių prakalbų maršruto po visą šalį ir mūs apylinkėję. Maršrute ji stengėsi vis daugiau ir daugiau įtikinti darbininkus, kad jų organizuotume ir veikime glūdi laimėjimas ne vien tik jų pačių klasės reikalų, bet ir pergalė ant fašizmo —taip, net ir atidarymas antrojo fronto.

Sveikinimo ir aiškinimo reikšmės šios sukakties kalbas pasakė jaunuolė Esther Letz iš Pardavinėtojų Unijos Lokalo 65-to, kuri įteikė Močiutei ir dovaną — pažadą gauti daugiau moterų narių į Komunistų Partiją; advokatas Joseph Brodsky, įteikęs dovaną —laimėtą bylą uždėjimui Komunistų Partijos ant baloto New Yorko valstijoj; James W. Ford, nacionalis K. P. vadas; Carl Reeve, jos sūnus, žymus komunistų veikėjas Pennsylvanijoj; Art Young; Robert Minor, ir kiti.

Visi kalbėtojai sveikino Močiutę Bloor kaipo kovotoją, sveikino jos darbus. Tipiški iš tų yra pareiškimai Minoro ir Fordo. Fordas sakė:

"Keturios amerikonų gentkartės pažino ją ir buvo vadovaujamos Močiutės Bloor — mainieriai, plieno darbininkai, jūrininkai, visi ją pažįsta ir myli."

Minoras savo sveikinime Močiutei pareiškė:

Ji gimė tarp dviejų didelių kovų, tarp Lincoln'o kampanijos panaikinimui vergijos ir tarp kovos apvalyti pasaulį nuo hitlerizmo.

"Močiutė yra vadas, įsteigėja ir tvėrėja pirmųjų eilių darbininkų judėjimo, greta su Browderiu, Ruthenbergu ir Debsu. O šiandien jinai randasi pačiose frontinėse linijose kovos prieš hitlerizmą, kovoje už tuojautinį atidarymą antro fronto."

Abrahomo Lincoln'o mirties laiku Močiutė Bloor buvo trijų metų, bet ji dar šiek tiek prisimena jo mirtį —šeimos ir kaimynų sąjudį, gedulingai parėdytus namus darbo žmonių apgyventuose kvartaluose.

Pati garbės viešnia buvo pakviesta paskiausia ir savo kalboje ji aiškinosi, dėl ko ji dar nesiilsi, dar nesiruošia ilsėtis, sakydama:

"Aš dar nenusėdu dėl to, kad negaliu, kuomet turi būti darbai atlikti. Aš noriu eiti į karą ir padėti jį laimėti. Bet aš negaliu, tad aš keliauju per visą šalį susitikdama žmones, kalbėdamosi su jais, aiškindama fašizmo baisumą, ir labiausia kovodama su kiekviena uncija savo jėgos už atidarymą tuojau antrojo fronto."

Apgailestaudama, kad ne visi atėjusieji su ja pasimatyti galėjo būti įleisti jos bankietan, šimtai turėjo grįžti nuo durų, Močiutė sakė:

"Mes turėsime kitą pramogą spalių 7-tą, Manhattan Center. Velinu, kad visi tie, kurie buvo grąžinti nuo durų sekmadienį dėl nebuvimo vietos, ateitų susitikti mane tą vakarą."

Vietų pritrūko šimtams žmonių, nežiūrint, kad audringas lietus pylė, tarsi, iš kibiro visu rinkimosi laiku.

Bankiete buvo ir graži meno programa, joje dalyvaujant žymiems artistams, tame skaičiuje ir jos žentui William Geer. Pirmininkavo Elizabeth Gurley Flynn, kandidatė į kongresmanus at-large.

Lietuvių prie bendros grupės dalyvavo apie 30, turėjo savo stalus netoli garbės svečių stalo, tad gerai girdėjosi programa ir jos dalyviai.

Rep.

Reikalavo Suvaržyti Gemblerius

Majoras LaGuardia seniau buvo pareiškęs, kad New Yorko mieste privalo būti suvaldyta gemblerystė ir kad policistai, kurie to nepraveda savo distriktuose, turi būti prašalinti iš tarnybos.

Pereitą sekmadienį savo savaitinėj radio prakalboj į miesto gyventojus, majoras plačiau aiškino tą klausimą. Jis ragino pačius piliečius kooperuoti.

Majoras nurodė, kad jau dabar esamas baudžiamasis įstatymas, sekcija 995, leidžia atsiimti atgal praloštus ant arkliukų pinigus, jeigu vienu kartu praleista suma siekia virš $25.

Majoras apgailestavo, kad "galingiems gemblerių interesams įstatyman pavyko įrašyti džiokerį, kuris sunaikino jo (įstatymo) tikrąjį siekį ir tikslą." Tuo džiokeriu majoras laiko tą "virš $25" proviziją, kuri padarė įstatymą neapsaugančiu tų, kuriem labiausia apsauga reikalinga, būtenį neapsaugo biednesnius žmones, kurie atiduoda gemblerių gūštoms desėtkus ir šimtus dolerių per metus, pralošdami vienu kartu po dolerį, po kelis.

Majoras žadėjo kovoti už pataisymą to įstatymo.

Atsiradę Pamestinukės Auklėtojai

Prieš savaitę buvo Grand Central stotyje atrasta nežinoma mergaitė, apie 5 metų. Iš jos nieko negalėjo dasiklausti, tad paimta į Bellevue ligoninę tyrinėti, ar nesuras kokius jos ryšius. Pagaliau paveiksla įdėta laikraščiuosna.

Pamačius paveikslą, atsišaukė Mr. ir Mrs. Charles A. Harbold iš New Cumberland, Pa. Jie sakė, kad mergaitė esanti jų auklėtinė Gertrude Louise Miller, motinos buvus paduota jiems auklėti nuo 2 mėnesių amžiaus iki rugsėjo 6-tos. Harboldui mergiščią pašaukus vardu, jinai pas[illegible] atbėgo, atrodė, kad viskas iš[illegible]siaiškino. Bet kada ligoninės daktaras tą pakartojo, mergaitė atbėgo ir pas jį, tad mergaitė palikta įstaigoj tolimesniam išaiškinimui.

UNIJŲ VADAI PAKVIESTI Į CIVILINIŲ APSIGYNIMĄ

Vadai Amerikos Darbo Federacijos ir CIO unijų pereitą pirmadienį buvo pakviesti ir užėmė vietas miesto Civilinių Apsigynime. Jie dalyvaus nustatyme politikos Civilinių Apsigynimo veikimui, kuriame tūkstančiai eilinių unijistų dalyvauja kas dieną.

Posėdyje, įvykusiame Miesto Salėj, dalyvaujant James O. Blaine, Civilinių Apsigynimo pirmininkui, Centralinę Amatų ir Darbo Tarybą, AFL, atstovavo Thomas Murtha, prezidentas, ir Mrs. Betty Donnelly, o Didžiojo New Yorko Industrinių Unijų Tarybą, CIO, atstovavo Joseph Curran, prezidentas, ir Mrs. Bessie Hillman, skalbyklų darbininkų švietimo direktorė.

Curran ir Murtha, arba jų alternatai, bus kviečiami dalyvauti visuose Civilinių Apsigynimo posėdžiuose, kuriuose bus svarstoma tos įstaigos darbo vedimo politika ir būdai.

Abi unijos taip pat paskyrė pilno laiko darbininkus, Civilinių Apsigynimo darbo vedėjus, kurie dirbs Civ. Apsigynimo centre. Iš CIO paskirta Miss Katherine Earnshaw, o iš AFL — Miss Molly Friedman.

Lietus Nutraukė Ceremonijas

Apie 25,000 žmonių tapo užklupti lietaus Yankee Stadiume, New Yorke, baigiantis šv. Vardo Draugijos ceremonijoms, surengtoms pagerbti apie 52,000 iš šios archivyskūpijos išėjusių kariuomenėn. Dėl lietaus ceremonijos baigta keliolika minučių anksčiau.

Ceremonijose, dalyvaujant archivyskupui Francis S. Spellmanui ir šimtams kunigų, buvo įteiktas plaketas Mrs. John J. Powers, aukso žvaigždės motinai, per ją pagerbiant ir motinas kitų 126 vyrų, kurie jau paskelbta mirusiais arba dingusiais kare prieš fašizmą.

Lietuvių Kraujo Davimo Diena

Pasižadėjusieji duoti kraujo Amerikos Raudonajam Kryžiui lietuviai vyrai pašaukti tai pareigai rugsėjo 30-tą, nuo 4:30 iki 7:30 vakaro, o moterims pasiųsta prašymai pasirinkti dieną.

Kraują priims Raudonojo Kryžiaus centre, 57 Willoughby St., Brooklyne, Borough Hall sekcijoj.

New Yorke prie Civilinio Apsigynimo paskirta vaikų priežiūros vedėja ir jai pavesta sumobilizuoti liuosnorius priežiūrai vaikų atsitikime nelaimių.

Vaizdas iš Sovietų judžio "Tai Yra Priešas," antra savaitė rodomo Irving Teatre, Irving Place ir 15th St., New Yorke. Greta šios, rodoma "Ballet Russe de Monte Carlo," naturališkose spalvose filma.

SKELBKITĖS "LAISVĖJE"

Dr. Charles H. Duncan, 76 m., 10 E. 77th St., New York, nusišovė Polyclinic ligoninėj, kur jis buvo pasidavęs operacijai.

Teisėjas Solomon reikalauja, kad baudimas gemblerystės agentų nebūtų keldinėjamas iš vieno teismo į kitą.

Metalo Rinkliavai Dienos

Miestas prašo gyventojų surankioti kiekvieną unciją atliekamo metalo iš savo namų ir įstaigų ir turėti gatavą išvežimui paskirtomis dienomis.

Queense išvežimui metalo diena bus jau šį penktadienį, spalių 2-rą; **Brooklyne 8-tą**; Bronxe 13-tą ir Manhattane 15-tą. Richmonde, Staten Island, 6-tą.

Surinkimas metalo taip yra svarbu, kad Miesto Tarybos narys Peter V. Cacchione nusprendė nutraukti savo brangaus laiko nuo kitų kampanijų, tame skaičiuje ir nuo par[illegible] bonų, o pasidarbuoti rinkime metalo.

Net Philip Murray, nacionalis CIO prezidentas, atsišaukė į darbo žmones dalyvauti metalo rinkimo kampanijoj.

SUSIRINKIMAI

EAST NEW YORK—RICHM. HILL, N. Y.

ALDLD 185 kp. ir LDS 13 kp. susirinkimai įvyks ketvirtadienį, 1 d. spalių, 8 v. v. A. Daukanto salėje, 948 Jamaica Ave. Prašome dalyvauti. — M. M. Sekr. 229-230)

VIEŠA PADĖKA

Šia proga aš noriu tarti didelį ačiu visiems tiems, kurie prisidėjo prie mano išleistuvių pokylių. Pavyzdžiui:

Pirmyn Chorui už suruošimą pariukės, rugsėjo 10 d., ir A. ir J. Kasmočiams už kėksą.

Anna ir Lena Hurlena už pariukę, suruoštą rugsėjo 19 dieną.

Lietuvių Meno Sąjungai už išleistuvių vakarą, rugsėjo 23 d. ir svečiams už dovanas. Taipgi Aido Chorui už puikų sudainavimą tą vakarą. Svečiams už dalyvavimą, už kalbas ir už dovanas. Mr. ir Mrs. A. Ankudavich už dovaną.

Matuliui ir Vaiginiui ir šapos darbininkams už dovanas ir išleistuves, rugsėjo 25-tą. Mr. Belskus už pasakymą trumpos prakalbėlės ir darbininkams už linkėjimus.

Pirmyn Chorui už išleistuvių vakarą, rugsėjo 27 d. ir už puikią dovaną. Mr. ir Mrs. John Mažeikam už kėksą; Mr. ir Mrs. F. Šertvytams už dovaną; Mrs. Aldonai Savičiunas (Šervytytė) už dovaną; Mr. & Mrs. V. Ankudavičiams už dovaną; Mr. T. Sinkevičiui, už dovaną; Mr. & Mrs. L. Griškauskam iš Seymour, Connectic., už dovaną. Ir d. greatneckiečiams už suteikimą gėlių mano motinai ir sesutei. Solistui Carl Cuccolini už puikų sudainavimą. Mr. ir Mrs. A. Balčiunams (Varpo keptuvės sav.) už dovaną. Abelnai visiems giminėms, draugams, svečiams už dalyvavimą, suteikimą puikių dovanų. Nenoriu pamiršti ir gaspadines ir darbininkus, muzikantus, kalbėtojus ir visus tuos, kurie prisidėjo prie suruošimo mano išleistuvių vakarų.

Baigiant, prašau priimti mano nuoširdžią padėką!

Geo. Kazakevičius.

Rusijos Pagalbai Bazaras

Prieš porą mėnesių atidarant Rusijos Pagalbai Bazarą, 235 E. 29th St., New Yorke, buvo manyta, kad jis išsilaikys tik porą savaičių, bet dėka teikiantiems daiktų, o taipgi ir juos perkantiems, bazaras manoma palaikyti dar ilgą laiką.

Akiniai už $7.50

Per sekančias 30 dienų, mes darome šį specialį pasiūlymą savo seniems ir naujiems pacijantams.

Nepaisant didelio pakilimo kainų ant visų akiniam naudojamų medžiagų, mes vis dar patarnaujame už senas žemas kainas.

Atsilankę parodykite mums šį skelbimą ir mes duosime jums 10% nuolaidos.

Kainos už vienos rūšies stiklus yra nustatytos taip žemos, kad pilnai patarnautume **tik už $7.50.**

STENGER & STENGER
OPTOMETRISTS
394-398 Broadway
Brooklyn, N. Y.

Charles Boyer ir Rita Hayworth naujoj filmoj "Tales of Manhattan," rodomoj didžiajame New Yorko teatre Radio City Music Hall.

J. Žilinskas Sveiksta

Kokis laikas atgal buvęs automobilio (taksiko) suvažinėtas ir dabar esantis Greenpoint ligoninėj, J. Žilinskas sveiksta.

Adv. Andziulaitis rūpinasi jo legališkais reikalais, paeinančiais nuo šios nelaimės.

Ligonio brolis, Vincas Žilinskas, gyvenantis 112 Hopkinson Ave., prašo žmonių, kurie matė ar žino kiek daugiau apie Jono Žilinsko suvažinėjimą, susisiekti su juo virš paduotu adresu, už ką jis bus labai dėkingas. **Rep.**

VISI ŠIO KRAŠTO PATRIJOTAI PIRKIM APSIGYNIMO BONUS

NOTARY PUBLIC

TELEPHONE STAGG 2-5043

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
Liūdėsio valandoj kreipkitės pas mus. Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą
PUIKIAI ĮRENGTOS DVI KOPLYČIOS DUODAMOS MYLIMIEMS PASARVOTI DOVANAI
660 Grand Street Brooklyn, N. Y.

LORIMER RESTAURACIJA
ANTANAS BARZDA, Savininkas
417 LORIMER ST. "Laisvės" Name BROOKLYN
Geriausios rūšies VALGIAI
Gaminami Europiško ir Amerikoniško Stiliaus

Pulkūs lietuviško namų darbo kilbasai ir kepta paršiena
Gaspadoriškai nuvirti kopūstai ir barščiai
Atdara nuo anksti ryto iki vėlai vakaro
Penktadieniais ir šeštadieniais atdara per naktį
Visada yra pasirinkimas pieniškų valgių ir daržovių—virtų ir žalių

CHARLES
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
K. Degutis, Savininkas
Prielankus Patarnavimas
306 Union Avenue
Tarp Ten Eyck ir Maujer Sts.
BROOKLYN, N. Y.
Gerai Patyrę Barberiai

Lietuvių Kūro Kompanija
Įsigykite žiemai anglių, nes į rudenį bus sunkus anglių pristatymas į miestus
★ ★ ★
Mes taipgi aprūpinam aliejum tuos, kurie savo namuos turite Oil Burners. Kūro reikalu prašome kreiptis:
Tru-Ember Fuel Co., Inc.
496 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Telefonas EVergreen 7-1661

Pirkite KALĖDŲ Dovanas DABAR
Savo Kareiviams, Tarnaujantiems už Jūrų
Paskutinė Išsiuntimo Diena 1-ma Lapkričio
Užeikite ir apžiūrėkite mūsų
Specialį kareiviams dovanų departmentą
Maži rankpinigiai palaikys bi daiktą.

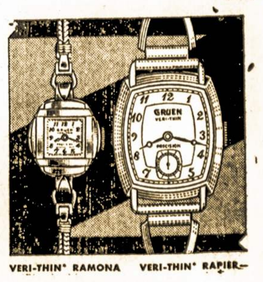

VERI-THIN® RAMONA VERI-THIN® RAPIER

ROBERT LIPTON
701 GRAND ST BROOKLYN, N. Y.
ATDARA VAKARAIS. Tel. STagg 2-2178

Dienraščio "LAISVĖS" Koncertas
įvyks
Lapkr.-Nov. 8
Bus
LABOR LYCEUM
BROOKLYN, N. Y.